

Република Северна Македонија
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје
Факултет за музичка уметност – Скопје

Питу Гули бр. 1, 1000 Скопје, Република Северна
Македонија
<http://fmu.ukim.edu.mk/>
тел. +389 (0)2 3134 345 email: fmu@fmu.ukim.edu.mk

ФАКУЛТЕТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ - СКОПЈЕ

**СТУДИСКА И ПРЕДМЕТНА
ПРОГРАМА ПО ПИЈАНО**

2022/2023

СТУДИСКА ПРОГРАМА ПО ПИЈАНО

Реден број	Код на предметот	Назив на наставниот предмет	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС
				П	В	
ПРВА ГОДИНА						
1.	1K001	Пијано 1	I	2	0	7
2.	1T255	Хармонија со хармонска анализа 1	I	2	0	4
3.	1T001	Солфеж 1	I	2	0	4
4.	1T141	Историја на музиката 1	I	2	0	3
5.	1T131	Хорско пеење 1	I	4	0	3
6.	1K511	Литература за пијано 1	I	2	0	3
7.	1C101	Камерна музика 1	I	1	0	3
8.		Изборен наставен предмет	I	2	0	3
9.	1K002	Пијано 2	II	2	0	7
10.	1T256	Хармонија со хармонска анализа 2	II	2	0	4
11.	1T002	Солфеж 2	II	2	0	4
12.	1T142	Историја на музиката 2	II	2	0	3
13.	1T132	Хорско пеење 2	II	4	0	3
14.	1K512	Литература за пијано 2	II	2	0	3
15.	1C102	Камерна музика 2	II	1	0	3
16.		Изборен наставен предмет	II	2	0	3
Вкупно часови (предавања/вежби) и број на ЕКТС-кредитиво студиската година				34	0	60

Реден број	Код на предметот	Назив на наставниот предмет	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС
				П	В	
ВТОРА ГОДИНА						
1.	1K003	Пијано 3	III	2	0	8
2.	1C103	Камерна музика 3	III	1	0	3
3.	1T177	Основи на музичките форми со анализа 1	III	2	0	4
4.	1T143	Историја на музиката 3	III	2	0	3
5.	1T133	Хорско пеење 3	III	4	0	3
6.		Изборен наставен предмет	III	2	0	3
7.		Изборен наставен предмет	III	2	0	3
8.		Изборен наставен предмет	III	2	0	3
9.	1K004	Пијано 4	IV	2	0	8

10.	1C104	Камерна музика 4	IV	1	0	3
11.	1T178	Основи на музичките форми со анализа 2	IV	2	0	4
12.	1T144	Историја на музиката 4	IV	2	0	3
13.	1T134	Хорско пеење 4	IV	4	0	3
14.		Изборен наставен предмет	IV	2	0	3
15.		Изборен наставен предмет	IV	2	0	3
16.		Изборен наставен предмет	IV	2	0	3
Вкупно часови (предавања/вежби) и број на ЕКТС-кредитиво студиската година				34	0	60

Реден број	Код на предметот	Назив на наставниот предмет	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС
				П	В	
ТРЕТА ГОДИНА						
1.	1K005	Пијано5	V	2	0	9
2.	1C105	Камерна музика 5	V	1	0	3
3.	1K201	Методика на наставата по клавишни инструменти 1	V	2	0	4
4.	1K411	Корепетиција-практика 1	V	2	0	5
5.		Изборен наставен предмет	V	2	0	3
6.		Изборен наставен предмет	V	2	0	3
7.		Изборен наставен предмет	V	2	0	3
8.	1K006	Пијано 6	VI	2	0	9
9.	1C106	Камерна музика 6	VI	1	0	3
10.	1K202	Методика на наставата по клавишни инструменти 2	VI	2	0	4
11.	1K412	Корепетиција-практика 2	VI	2	0	5
12.		Изборен наставен предмет	VI	2	0	3
13.		Изборен наставен предмет	VI	2	0	3
14.		Изборен наставен предмет	VI	2	0	3
Вкупно часови (предавања/вежби) и број на ЕКТС-кредитиво студиската година				26	0	60

Реден број	Код на предметот	Назив на наставниот предмет	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС
				П	В	
ЧЕТВРТА ГОДИНА						
1.	1K007	Пијано7	VII	2	0	6
2.	1C107	Камерна музика 7	VII	1	0	3
3.	1K203	Методика на наставата по клавишни инструменти 3	VII	2	0	4

4.	1K501	Историја на пијанизмот 1	VII	2	0	3
5.	1K413	Корепетиција-практика 3	VII	2	0	5
6.		Изборен наставен предмет	VII	2	0	3
7.		Изборен наставен предмет	VII	2	0	3
8.		Изборен наставен предмет	VII	2	0	3
9.	1K008	Пијано8	VIII	2	0	6
10.	1C108	Камерна музика 8	VIII	1	0	3
11.	1K204	Методика на наставата по клавишни инструменти 4	VIII	2	0	4
12.	1K502	Историја на пијанизмот 2	VIII	2	0	3
13.	1K414	Корепетиција-практика 4	VIII	2	0	5
14.		Изборен наставен предмет	VIII	2	0	3
15.		Изборен наставен предмет	VIII	2	0	3
16.		Изборен наставен предмет	VIII	2	0	3
Вкупно часови (предавања/вежби) и број на ЕКТС-кредитиво студиската година				30	0	60

Листа на изборни предмети

*листата на активни изборни предмети се објавува пред почетокот на секоја учебна година

Реден број	Код	Назив на предметот	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС	Единица
				П	В		
1.	1T103	Солфеж 3	III, V, VII	2	0	3	ФМУ
2.	1T104	Солфеж 4	IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
3.	1T135	Хорско пеене 5	V, VII	2	0	3	ФМУ
4.	1T136	Хорско пеене 6	VI, VIII	2	0	3	ФМУ
5.	1T137	Хорско пеене 7	VII	2	0	3	ФМУ
6.	1T138	Хорско пеене 8	VIII	2	0	3	ФМУ
7.	1И501	Естетика на музиката 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
8.	1И502	Естетика на музиката 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
9.	1И503	Естетика на музиката 3	III, V, VII	2	0	3	ФМУ
10.	1И504	Естетика на музиката 4	IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
11.	1И311	Аудиовизија 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
12.	1И312	Аудиовизија 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ

13.	ИИ313	Аудиовизија 3	III, V, VII	2	0	3	ФМУ
14.	ИИ314	Аудиовизија 4	IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
15.	ИИ309	Нотографија 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
16.	ИИ310	Нотографија 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
17.	IT231	Македонски музички фолклор 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
18.	IT232	Македонски музички фолклор 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
19.	IT241	Светски музички фолклор 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
20.	IT242	Светски музички фолклор 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
21.	IT711	Социологија на музиката 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
22.	IT712	Социологија на музиката 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
23.	IT145	Историја на музиката 5	V, VII	2	0	3	ФМУ
24.	IT146	Историја на музиката 6	VI, VIII	2	0	3	ФМУ
25.	ИИ203	Педагогија 1	I, III, V, VII	2	0	3	Филозофски факултет
26.	ИИ204	Педагогија 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	Филозофски факултет
27.	ИИ201	Психологија 1	I, III, V, VII	2	0	3	Филозофски факултет
28.	ИИ202	Психологија 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	Филозофски факултет
29.	ИИ211	Вокална полифонија 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
30.	ИИ212	Вокална полифонија 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
31.	IT281	Електронска музика 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
32.	IT282	Електронска музика 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ

33.	1T261	Основи на дигиталното архивирање 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
34.	1T262	Основи на дигиталното архивирање 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
35.	1T341	Основи на методологија на научното истражување 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
36.	1T342	Основи на методологија на научното истражување 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
37.	ИИ301	Вовед во музичкиот менаџмент 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
38.	ИИ302	Вовед во музичкиот менаџмент 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
39.	1T441	Теорија на изведбата 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
40.	1T442	Теорија на изведбата 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
41.	1T443	Теорија на изведбата 3	III, V, VII	2	0	3	ФМУ
42.	1T444	Теорија на изведбата 4	IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
43.	1T911	Биг бенд 1 (по избор на наставникот)	I, III, V, VII	4	0	3	ФМУ
44.	1T912	Биг бенд 2 (по избор на наставникот)	II, IV, VI, VIII	4	0	3	ФМУ
45.	1T913	Биг бенд 3 (по избор на наставникот)	III, V, VII	4	0	3	ФМУ
46.	1T914	Биг бенд 4 (по избор на наставникот)	IV, VI, VIII	4	0	3	ФМУ
47.	1T523	Техники на компонирање во музиката на XX век 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
48.	1T524	Техники на компонирање во музиката на XX век 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ ОД ПРВА ГОДИНА

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Пијано 1			
2.	Код	1K001			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Пијано			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година / прв семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	7
8.	Наставник	Проф. м-р Катерина Костадиновска-Гелебешева, проф. м-р Зоран Пехчевски, проф. д-р Марија Гошевска, проф. д-р Ана Гацева, проф. д-р Нина Костова, вонр. проф. д-р Кристина Светиева, вонр. проф. м-р Марија Вршкова, вонр. проф. м-р Елена Атанасовска – Ивановска, вонр. проф. м-р Сара Пројковска, вонр. проф. м-р Кристијан Каровски, доц. м-р Дино Имери			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Сеопфатно развивање и усовршување на целиот комплекс на професионални знаења и вештини за непречено владеење со инструментот и оспособување за самостојна професионална дејност како солист, камерен музичар или музичар во оркестар.Стекнување на сознанија за карактеристиките и интерпретацијата на различните музички стилови, форми и жанри. Постапување на темелите на професионалната квалификација за настава по инструментот, преку примената на специфичната методологија и дидактика во процесот на изучување на репертоарот.				
11.	Содржина на предметната програма: Систематско развивање на техниката и интерпретацијата преку работа и изведба на дела од различни музички стилови и форми. Избор на дела индивидуално прилагоден на техничките и музичките потреби на секој студент. Активирање и развивање на сите способности на студентот: слушна претстава и контрола, ритам и чувство за време, меморирање, концентрација и внимание, доживување. Јасно препознавање, разбирање и изразување на формата, идејно-емотивната содржина и карактерот на делата кои што се изведуваат. Разнообразност и квалитет на звукот, природно фразирање, интонација, јасна и осмислена артикулација, осмисленост и убедливост на интерпретацијата, развој на емоционалната сфера и творечката фантазија. Правилна организација на целокупниот изведувачки апарат. Стекнување сознанија за дидактичките постапки при изучување на композициите и оспособување за правилна самостојна работа. Подготовка за настапување. Изведувачка пракса преку јавни настапи со кои студентите се стекнуваат со практични изведувачко-сценски искуства.				
12.	Методи на учење: Индивидуална интерактивна работа со студентот, практична демонстрација, дискусија,				

	изведувачка пракса, консултации, самостојна работа.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	7 x 30 = 210 часови		
14.	Распределба на расположивото време	30 + 180 = 210 часови		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/
		16.2.	Самостојни задачи	/
		16.3.	Вежбање	180 часови
17.	Начин на оценување - нумеричко			
	17.1.	Тестови		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		
	17.3.	Активност и учество	10 бодови	
	17.4.	Завршен испит	90 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	<p>1. Редовност на настава.</p> <p>2. Настап на најмалку една продукција со програма различна од онаа што се презентира на завршниот испит.</p> <p>3. Програмата за завршниот испит мора да содржи:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Прелудиум и fuga од „ДТК“ на Ј.С.Бах ✓ Став од класична соната (сонатно алегро) ✓ Етида <p>4. Програмата се изведува напамет</p>		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.		

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1. На располагање е целокупната инструктивна и уметничка литература за соодветниот инструмент од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата и програмата се прави за секој студент индивидуално, во зависност од педагошката оправданост и од неговите технички и музички способности и афинитети .				
		2.				
	3.					
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
3.						

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Хармонија со хармонска анализа 1			
2.	Код	1 T255			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Етномузикологија, Флејта, Обоа, Кларинет, Фагот, Саксофон, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника, Гитара, Соло пеење.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година /семестар	Сите инструменти, Соло пеење: прва година/прв семестар Етномузикологија: втора година/трет семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	вонр. проф. д-р Тихомир Јовиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цел на предметната програма е студентите да добијат потребни знаења од областа на тоналната хармонија и истите да ги применат во аналитичкиот пристап на делата од трите стилски епохи: барок, класицизам и романтизам, во рамките на кои што се одвива нивниот едукативен процес и во најголем дел нивниот уметнички ангажман.				

11.	Содржина на предметната програма: Запознавање со историскиот развој на хармонското мислење низ трите стилски епохи во кои се создава и развива тоналниот систем (барок, класицизам, романтизам) и неговата улога во музичкото творештво. Квинтакорди како носители на хармонските постапки, положба, слог и фактура, функционална припадност, односи помеѓу квинтакордите, каденци, хармонски и мелодиски ритам, синкопирана хармонија, сектакорди, обележување на бас, квартсектакорди, мелодиски мол и фригиска каденца, доминантен септакорд, споредни септакорди во дур и во мол, мол-дур, секвенци, доминантен нонакорд.			
12.	Методи на учење: Предавања, аудио-видео презентации, консултации, самостојна работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+15+75 = 120		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи	75 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		90 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		/ бодови
	17.3.	Активност и учество		10 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	<u>За потпис:</u> <ul style="list-style-type: none"> Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци) Освоени минимум 25% од континуираното оценување <u>За завршен испит (доколку студентот не освоил преодна оценка од континуираното):</u> <ul style="list-style-type: none"> потпис Освоени минимум 25% од континуираното оценување 		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација.		
22.	Литература			

22.1.	Задолжителна литература				
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Devčić, Natko	Harmonija	Zagreb: Školska knjiga	1975
22.2.	Дополнителна литература				
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Despić, Dejan	Harmonija sa harmonskom analizom	Zavod za udžbenike i nastavna sredstva	1997
	2.	Despić, Dejan	Kontrast tonaliteta	Beograd: Univerzitet Umetnosti	1989
	3.	Despić, Dejan	Harmonska analiza	Beograd: Univerzitet Umetnosti	1987
	4.	Despić, Dejan	Opažanje tonaliteta	Beograd: Univerzitet Umetnosti	1981
5.	Piston, Walter	Harmony	New York/London: W.W. Norton & Company	1962	

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Солфеж 1			
2.	Код	1T001			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Композиција, Оркестарско диригирање, Музикологија, Етномузикологија, Флејта, Обоа, Кларинет, Саксофон, Фагот, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти, Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Гитара, Соло пење, Пијано, Хармоника.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година /семестар	Прва година/прв семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	Проф. м-р Жана Димчевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметната програма има за цел развивање и усовршување на базичната компонента на професионалниот музичар (педагог, теоретичар, научник): аналитичкиот музички слух,				

	односно, навиките за свесно слушање, препознавање и репродуцирање на акустичките, конструктивните и содржинските елементи на музичкиот јазик од различни стилски периоди. Со севкупното активирање на музичкиот слух во координација со интелектуална дејност, како и со развојот на музичката меморија и внатрешно-слушните претстави (внатрешниот музички слух) студентите се оспособуваат за брзо анализирање и репродуцирање на музиката.			
11.	Содржина на предметната програма: РИТАМ: ритмички вежби со правилна и неправилна поделба, нерамноделни тактови. МЕЛОДИКА: едногласие, повеќегласие и едногласие со текст (дијатонски модуси, усложнување на дијатонски модуси, модулација, интервалски вежби без тонален центар). СЛУШНА АНАЛИЗА: интервали и акорди во и вон тоналитет. ДИКТАТ: едногласен			
12.	Методи на учење: Групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, самостојна работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4ECTS x 30 часови = 120 часови		
14.	Распределба на расположивото време	30+90 = 120		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови
		16.3.	Домашно учење – задачи	90 часови
17.	Начин на оценување Нумеричко			
	17.1.	Тестови		90 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		/ бодови
	17.3.	Активност и учество		10 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	<u>За потпис:</u> <ul style="list-style-type: none"> Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци) Освоени минимум 25% од континуираното оценување <u>За завршен испит:</u> <ul style="list-style-type: none"> потпис Освоени минимум 25% од континуираното оценување 		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација, учества на државни и меѓународни натпревари.		
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		

	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Noel-Gallon	<i>Cinquante lecons de solfege rythmiques (premier recueil 1-25, deuxieme recueil 26-50)</i>		
	2.	Radiceva-Divjakovic, Dorina.	<i>Intoniranje intervala</i>	Beograd	1977
	3.	Popovic, Borivoje.	<i>Intonacija</i>	Beograd	1977
22.2.	Дополнителна литература				
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.				
	2.				
	3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Историја на музиката 1				
2.	Код	1T141				
3.	Студиска програма	<p><u>Задолжителен:</u> Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Етномузикологија, Флејта, Обоа, Кларинет, Фагот, Саксофон, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника, Гитара, Соло пеење.</p> <p><u>Изборен:</u> Композиција, Оркестарско диригирање, Популарни жанрови – саксофон, Популарни жанрови – удирачки инструменти, Популарни жанрови – бас, Популарни жанрови – гитара, Популарни жанрови – соло пеење, Балетска педагогија – класичен балет, Балетска педагогија – современ танц</p>				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година /семестар	Задолжителен: прва година / прв семестар Изборен: во сите студиски години во зимскиот семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3	
8.	Наставник	Проф. д-р Бојан Ортаков Проф. д-р Викторија Коларовска-Гмирја				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема				

10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметната програма има за цел да го запознае студентот со севкупноста на музичко-историските процеси во рамките на нивните општествени условености и специфични развојни законitosti. Исто така, предметната програма го едуцира студентот да се ориентира во музичко-историското време и простор, зависно од дадените стилско-естетски периоди во музиката.			
11.	Содржина на предметната програма: Музичко-историскиот развој, почнувајќи од музиката на првобитната заедница, па се до епохата на музичката Ренесанса во западно-европската музика, т.е. до крајот на XVI век.			
12.	Методи на учење: Колективна работа со студенти, слушање и објаснување на примери од музичката литература, дискусии и консултации			
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ЕКТС x 30 часови = 90 часови		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30 = 90		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови
		16.2.	Самостојни задачи	30 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часови
17.	Начин на оценување Нумеричко			
	17.1.	Тестови	90 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/	
	17.3.	Активност и учество	10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	<u>За потпис:</u> <ul style="list-style-type: none"> Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци) Освоени минимум 25% од континуираното оценување <u>За завршен испит:</u> <ul style="list-style-type: none"> потпис Освоени минимум 25% од континуираното оценување 		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација		

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Andreis, Josip	Povijest glazbe I	Zagreb	1975
		2.	Ортаков, Бојан	Историја на музиката, авторизирани предавања (скрипта)	Скопје	2004
	3.	Материјали од предметен наставник				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
3.						

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Хорско пеење 1			
2.	Код	1T131			
3.	Студиска програма	<p><u>Задолжителен:</u> Соло пеење, Пијано, Хармоника, Гитара.</p> <p><u>Изборен:</u> Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Композиција, Оркестарско диригирање, Музикологија, Етномузикологија.</p>			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност- Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Задолжителен: прва година/прв семестар Изборен: во сите студиски години во зимскиот семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	Проф. м-р Сашо Татарчевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Аудиција за распоред во различните хорски ансамбли на ФМУ			

10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Запознавање со хорскиот и вокално-инструменталниот репертоар од сите музички епохи и жанри.</p> <p>Совладување на вокалната техника и начините на пеење на различните стилови.</p> <p>Подобрување на prima vista читање на партитурите и развивање на моќта за правилно дешифрирање на музичкиот текст.</p> <p>Навикнување на дисциплина и партиципирање во тимска работа односно, создавање правилни навики кои се основа за професионален однос кон работата.</p> <p>Навикнување на сцена преку концертите и јавните настапи на хоровите.</p> <p>Создавање високи музичко-естетски вредности и развивање на колективен интелектуално-емоционален и креативен однос кон музицирањето.</p> <p>Предметот хорско пеење во синергија со предметите основи на диригирање, хорско диригирање и оркестарско диригирање има за цел и подготовка на идните диригенти за практична работа со ансамбли преку примената на специфична методологија и дидактика во процесот на изучување на репертоарот.</p>			
11.	<p>Содржина на предметната програма: Се изучуваат и подготвуваат композиции од сите музички епохи (стари мајстори, ренесанса, барок, класицизам, романтизам, импресионизам, музика на XX и XXI век), како а capella така и вокално-инструментални творби. Се опфаќаат и сите жанри во кои се појавува хорското музицирање.</p>			
12.	<p>Методи на учење: Индивидуална и групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, одделни и заеднички проби, дискусија, изведувачка пракса, консултации, самостојна работа, јавни настапи</p>			
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ECTS x 60 часови = 180 часови		
14.	Распределба на расположивото време	60+60+60 = 180		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	60 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	60 часови
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови
		16.3.	Домашно учење – задачи	60 часови
17.	Начин на оценување нумеричко			
	17.1.	Тестови		/ бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		/ бодови
	17.3.	Активност и учество		80 бодови
	17.4.	Завршен испит		20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	До 50 бода	5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	<ul style="list-style-type: none"> Редовност на настава (студентот да нема повеќе од 4 		

		отсуства во семестарот).			
		<ul style="list-style-type: none"> • Совладување на тековната програма. • Учество во проектите на хоровите при ФМУ 			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенски анкети, самоевалуација, јавни настапи.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
1.	На располагање е целокупната музичка литература за хор од сите епохи, стилски и жанри. Изборот на делата се врши според потребите на тековните проекти на хоровите на ФМУ, педагошката оправданост и можностите на студентите.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Литература за пијано 1			
2.	Код	1K511			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Пијано			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност-Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година / прв семестар		Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	Проф. д-р Марија Ѓошевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цел на наставата по овој предмет е запознавање на студентите со пијанистичката литература низ различните стилски периоди со што им се овозможува успешен развој како идни изведувачи и педагози.				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> - Историски и теориски аспекти на развојот на пијанистичка литература - Развојот на инструментот пијано - Запознавање и анализа на нотни примери од најзначајните композитори – претставници на различните стилски епохи од барок до 21 век - Запознавање со карактеристични музички форми преку нотни примери - Слушање на најзначајните музички примери - Разгледување на различни изданија на определено музичко дело 				
12.	Методи на учење: Индуктивно-дедуктивен, метод на набљудување, аудио-визуелен метод				
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 x 30 = 90 часови			
14.	Распределба на расположивото	30 + 60 = 90 часови			

	време					
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа			
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи			
		16.2.	Самостојни задачи			
		16.3.	Домашно учење – задачи	60 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови				
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)				
	17.3.	Активност и учество				
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)			
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	<ul style="list-style-type: none"> - одговарање на три прашања од историјата на пијанистичката литература - препознавање на три или повеќе нотни примери од композитори од различни стилски периоди - слушно препознавање на три музички примери од пијанистичката литература по пат на аудио – снимка 				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоevaluација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реденброј	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Марија Ѓошевска	Авторизирани предавања за предметот: Литература за пијано I	УКИМ “Факултет за музичка уметност” - Скопје	2012
		2.	David Dubal	The Art of Piano: its performers, literature and recordings	3 Pap/Com edition	2005
		3.	Stewart Gordon	A History of Keyboard Literature	Schirmer, NY	1996
4.	Maurice Hinson	Guide to the Pianist's Repertoire	Indiana University Press	2001		
	5.	John Gillespie	Five centuries of keyboard music	Dover Publications, Inc	1965	

		Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.		1.	Frances Clark	Piano literature of 17, 18 and 19 century	Summy - Birchard INC. Warner Bros Publications	2003
		2.	F.E.Kirby	Music for Piano: A Short History	Amadeus Press	2003
		3.	Frances Clark, Louise Goss, Adele Louise De Leeuw	Contemporary Piano Literature	Alfred Publishing Co.Inc	2002
		4.	Blake Neely, Richard Walters	Great piano literature	Leonard Publishing Company	1998

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Камерна музика 1				
2.	Код	1C101				
3.	Студиска програма	Задолжителен: Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Гитара, Флејга, Обоа, Кларинет, Саксофон, Фагот, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника.				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година /семестар	Прва година / прв семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3	
8.	Наставник	Проф. м-р Катерина Костадиновска-Гелебешева, проф. м-р Зоран Пехчевски, проф. д-р Марија Ѓошевска, проф. д-р Ана Гацева, проф. д-р Нина Костова, вонр. проф. д-р Кристина Светиева, вонр. проф. м-р Марија Вршкова, вонр. проф. м-р Елена Атанасовска – Ивановска, вонр. проф. м-р Сара Пројковска, вонр. проф. м-р Кристијан Каровски, доц. м-р Дино Имери				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на професионални знаења преку учество во разни камерни состави насочено кон развивање на чувството за ансамблово музицирање и комплетно заокружување на профилот музичар-изведувач. Продлабочување на уметничката интерпретација и проширување на репертоарот. Развивање и негување на музичкиот вкус и музикалност. Познавање на различните стилови на интерпретација преку релевантна литература од различни музички епохи и стилови, за различен вид на состав, од дуо до октет. Способност за меѓусебна комуникација и за меѓусебно прилагодување и координирање на начинот на свирење. Способност за брзо учење на партитурите и свирење a vista.					
11.	Содржина на предметната програма: Внимателно формирање на камерните состави врз основа на познавањето на индивидуалните способности на студентите. Избор на соодветна литература прилагодена на техничките и музичките потреби на студентите. Совладување на основните елементи на камерната музика: интонација, заедничко музицирање, звучна избалансираност, тонско и динамичко нијансирање, ритмичка ускладеност, фразирање, артикулација, агогика.					

	Развивање на стилската интерпретација. Развивање на способностите за слушање, доживување и соработка со останатите членови од ансамблот. Ускладеност во рамките на секциите, урамнотеженост на секциите во рамките на целината. Изведувачка пракса во форма на јавни настапи, преку кои што камерните состави ќе се здобијат со практични изведувачко-сценски искуства.				
12.	Методи на учење: Групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, изведувачка пракса, самостојна работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ECTS x 30 = 90 часови			
14.	Распределба на расположивото време	15+75=90			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	15 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	/ часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови	
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови	
		16.3.	Домашно учење -вежбање	75 часови	
17.	Начин на оценување - Нумеричко				
	17.1.	Тестови			/
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			/
	17.3.	Активност и учество			10 бодови
	17.4	Завршен испит			90 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	1. Редовност на наставата 2. Настап на најмалку една продукција 3. Програмата за завршниот испит мора да содржи: ✓ Една или повеќе композиции со вкупно времетраење од најмалку 15 минути.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
1.	На располагање е целокупната литература за камерни состави од сите видови и од сите музички стилови и форми. Изборот на делата и програмата се прави за секој камерен состав поединечно, во зависност од педагошката оправданост, како и од техничките и музичките				

		способности и афинитети на студентите вклучени во составот.			
		2.			
		3.			
22.2.	Дополнителна литература				
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.				
	2.				
	3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Пијано 2			
2.	Код	1K002			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Пијано			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година / втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	7
8.	Наставник	Проф. м-р Катерина Костадиновска-Гелебешева, проф. м-р Зоран Пехчевски, проф. д-р Марија Гошевска, проф. д-р Ана Гацева, проф. д-р Нина Костова, вонр. проф. д-р Кристина Светиева, вонр. проф. м-р Марија Вршкова, вонр. проф. м-р Елена Атанасовска – Ивановска, вонр. проф. м-р Сара Пројковска, вонр. проф. м-р Кристијан Каровски, доц.м-р Дино Имери			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Пијано 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Сеопфатно развивање и усовршување на целиот комплекс на професионални знаења и вештини за непречено владеење со инструментот и оспособување за самостојна професионална дејност како солист, камерен музичар или музичар во оркестар.Стекнување на сознанија за карактеристиките и интерпретацијата на различните музички стилови, форми и жанри. Поставување на темелите на професионалната квалификација за настава по инструментот, преку примената на специфичната методологија и дидактика во процесот на изучување на репертоарот.				
11.	Содржина на предметната програма: Систематско развивање на техниката и интерпретацијата преку работа и изведба на дела од различни музички стилови и форми. Избор на дела индивидуално прилагоден на техничките и музичките потреби на секој студент. Активирање и развивање на сите способности на студентот: слушна претстава и контрола, ритам и чувство за време, меморирање, концентрација и внимание, доживување. Јасно препознавање, разбирање и изразување на формата, идејно-емотивната содржина и карактерот на делата кои што се изведуваат. Разнообразност и квалитет на звукот, природно фразирање, интонација, јасна и осмислена артикулација, осмисленост и убедливост на интерпретацијата, развој на емоционалната сфера и творечката фантазија. Правилна организација на целокупниот изведувачки апарат. Стекнување сознанија за дидактичките постапки при изучување на композициите и оспособување за правилна самостојна работа. Подготовка за настапување. Изведувачка пракса преку јавни настапи со кои студентите се стекнуваат со практични изведувачко-сценски искуства.				
12.	Методи на учење: Индивидуална интерактивна работа со студентот, практична демонстрација, дискусија, изведувачка пракса, консултации, самостојна работа.				

13.	Вкупен расположив фонд на време	7 x 30 = 210 часови		
14.	Распределба на расположивото време	30 + 180 = 210 часови		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/
		16.2.	Самостојни задачи	/
		16.3.	Вежбање	180 часови
17.	Начин на оценување – нумеричко			
	17.1.	Тестови		/
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		/
	17.3.	Активност и учество		10 бодови
	17.4	Завршен испит		90 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	<p>1. Редовност на настава.</p> <p>2. Настап на најмалку една продукција со програма различна од онаа што се презентира на завршниот испит.</p> <p>3. Програмата за завршниот испит мора да содржи:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Прелудиум и fuga од „ДТК“ на Ј.С.Бах ✓ Класична соната ✓ Композиција по избор од периодот на XIX или XX век ✓ Етида <p>4. Програмата се изведува напамет</p>		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самовалуација, претставување на студентите на јавни настани, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.		
22.	Литература			

22.1.	Задолжителна литература				
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	2. На располагање е целокупната инструктивна и уметничка литература за соодветниот инструмент од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата и програмата се прави за секој студент индивидуално, во зависност од педагошката оправданост и од неговите технички и музички способности и афинитети .				
	2.				
	3.				
22.2.	Дополнителна литература				
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	2.				
	2.				
	3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Хармонија со хармонска анализа 2			
2.	Код	1 T256			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Етномузикологија, Флејта, Обоа, Кларинет, Фагот, Саксофон, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника, Гитара, Соло пеење.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година /семестар	Сите инструменти, Соло пеење: прва година/втор семестар Етномузикологија: втора година/четврти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	вонр. проф. д-р Тихомир Јовиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Хармонија со хармонска анализа 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цел на предметната програма е студентите да добијат потребни знаења од областа на тоналната хармонија и истите да ги применат во аналитичкиот пристап на делата од трите стилски епохи: барок, класицизам и романтизам, во рамките на кои што се одвива нивниот едукативен процес и во најголем дел нивниот уметнички ангажман.				
11.	Содржина на предметната програма: Дијатонски модуляции: континуиран и дисконтинуиран премин од тоналитет во тоналитет како значајна придобивка на тоналниот систем во микро и макро формални целини. Дијатонски модуляции од дур во дур, од дур во мол, од мол во мол и од мол во дур. Модуляции врз основа на фригиско				

	<p>движење. Модулации со помош на енхармонска замена на квинтакордите. Анализа на соодветни примери во кои се изведуваат дијатонски модулации и нивно звучно претставување на пијано. Хроматско движење и алтерација, хроматска квинтна и хроматска терцна сродност, несродни акорди во хроматиката, вонтонални доминанти. Хроматски модулации: хроматски модулации со помош на хроматска квинтна сродност, хроматски модулации со помош на хроматска терцна сродност, хроматски модулации со помош на хроматска промена на склопот на акордот. Рекапитулација на хроматските модулации. Наполитански сектакорд и модилации со помош на наполитанскиот сектакорд. Анализа на соодветни примери во кои се изведуваат хроматски модулации, како и на сите мелодиско-хармонски појави значајни за профилот, претставени низ теориски, аналитички и аудитивен пристап.</p>			
12.	Методи на учење: Предавања, аудио-видео презентации, консултации, самостојна работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+15+75 = 120		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи	75 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		90 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		/ бодови
	17.3.	Активност и учество		10 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	<p><u>За потпис:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци) Освоени минимум 25% од континуираното оценување <p><u>За завршен испит (доколку студентот не освоил преодна оценка од континуираното):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> потпис Освоени минимум 25% од континуираното оценување 		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Devčić, Natko	Harmonija	Zagreb: Školska knjiga	1975
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Despić, Dejan	Harmonija sa harmonskom analizom	Zavod za udžbenike i nastavna sredstva	1997
		2.	Despić, Dejan	Kontrast tonaliteta	Beograd: Univerzitet Umetnosti	1989
		3.	Despić, Dejan	Harmonska analiza	Beograd: Univerzitet Umetnosti	1987
		4.	Despić, Dejan	Opažanje tonaliteta	Beograd: Univerzitet Umetnosti	1981
5.	Piston, Walter	Harmony	New York/London: W.W. Norton & Company	1962		

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Солфеж 2			
2.	Код	1 T002			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Композиција, Оркестарско диригирање, Музикологија, Етномузикологија, Флејта, Обоа, Кларинет, Саксофон, Фагот, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти, Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Гитара, Соло пеење, Пијано, Хармоника.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година /семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	Проф. м-р Жана Димчевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Солфеж 1			

10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметната програма има за цел развивање и усовршување на базичната компонента на професионалниот музичар (педагог, теоретичар, научник): аналитичкиот музички слух, односно, навиките за свесно слушање, препознавање и репродуцирање на акустичките, конструктивните и содржинските елементи на музичкиот јазик од различни стилски периоди. Со севкупното активирање на музичкиот слух во координација со интелектуална дејност, како и со развојот на музичката меморија и внатрешно-слушните претстави (внатрешниот музички слух) студентите се оспособуваат за брзо анализирање и репродуцирање на музиката.			
11.	Содржина на предметната програма: РИТАМ: ритмички вежби со правилна и неправилна поделба, нерамноделни тактови. МЕЛОДИКА: едногласие, повеќегласие и едногласие со текст (дијатонски модуси, усложнување на дијатонски модуси, модулација, интервалски вежби без тонален центар). СЛУШНА АНАЛИЗА: интервали и акорди во и вон тоналитет. ДИКТАТ: едногласен и вовед во двогласен			
12.	Методи на учење: Групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, самостојна работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4ECTS x 30 часови = 120 часови		
14.	Распределба на расположивото време	30+90 = 120		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови
		16.3.	Домашно учење – задачи	90 часови
17.	Начин на оценување Нумеричко			
	17.1.	Тестови		90 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		/ бодови
	17.3.	Активност и учество		10 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	<u>За потпис:</u> <ul style="list-style-type: none"> Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци) Освоени минимум 25% од континуираното оценување <u>За завршен испит:</u> <ul style="list-style-type: none"> потпис Освоени минимум 25% од континуираното оценување 		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација, учества на државни и меѓународни натпревари.		

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Noel-Gallon	<i>Cinquante lecons de solfege rythmiques (premier recueil 1-25, deuxieme recueil 26-50)</i>		
		2.	Radiceva-Divjakovic, Dorina.	<i>Intoniranje intervala</i>	Beograd	1977
	3.	Popovic, Borivoje.	<i>Intonacija</i>	Beograd	1977	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
3.						

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Историја на музиката 2			
2.	Код	1T142			
3.	Студиска програма	<p><u>Задолжителен:</u> Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Етномузикологија, Флејта, Обоа, Кларинет, Фагот, Саксофон, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника, Гитара Соло пеење.</p> <p><u>Изборен:</u> Композиција, Оркестарско диригирање, Популарни жанрови – саксофон, Популарни жанрови – удирачки инструменти, Популарни жанрови – бас, Популарни жанрови – гитара, Популарни жанрови – соло пеење, Балетска педагогија – класичен балет, Балетска педагогија – современ танц.</p>			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Задолжителен: прва година / втор семестар, Изборен: во сите студиски години во летниот семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	Проф. д-р Бојан Ортаков Проф. д-р Викторија Коларовска-Гмирја			
9.	Предуслови за	Положен испит од Историја на музиката 1			

	запишување на предметот			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметната програма има за цел да го запознае студентот со севкупноста на музичко-историските процеси во рамките на нивните општествени условености и специфични развојни законитости. Исто така, предметната програма го едуцира студентот да се ориентира во музичко-историското време и простор, зависно од дадените стилско-естетски периоди во музиката.			
11.	Содржина на предметната програма: Епохата на музичкиот Барок во западно-европската музика, од почетокот на 17-тиот до половината на 18-тиот век.			
12.	Методи на учење: Колективна работа со студенти, слушање и објаснување на примери од музичката литература, дискусии и консултации			
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ЕКТС x 30 часови = 90 часови		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30 = 90		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови
		16.2.	Самостојни задачи	30 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часови
17.	Начин на оценување Нумеричко			
	17.1.	Тестови		90 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/	
	17.3.	Активност и учество		10 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	<u>За потпис:</u> <ul style="list-style-type: none"> Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци) Освоени минимум 25% од континуираното оценување <u>За завршен испит:</u> <ul style="list-style-type: none"> потпис Освоени минимум 25% од континуираното оценување 		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на	Студентски анкети, самоевалуација		

	наставата					
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Andreis, Josip	Povijest glazbe I	Zagreb	1975
		2.	Ортаков, Бојан	Историја на музиката, авторизирани предавања (скрипта)	Скопје	2004
	3.	Материјали од предметен наставник				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
3.						

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Хорско пеење 2			
2.	Код	1T132			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Соло пеење, Пијано, Хармоника, Гитара. <u>Изборен:</u> Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Композиција, Оркестарско диригирање, Музикологија, Етномузикологија.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност- Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	<u>Задолжителен:</u> прва година/втор семестар <u>Изборен:</u> во сите студиски години во летниот семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	Проф. м-р Сашо Татарчевски			
9.	Предуслови за	Аудиција за распоред во различните хорски ансамбли на ФМУ			

	запишување на предметот			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со хорскиот и вокално-инструменталниот репертоар од сите музички епохи и жанри. Совладување на вокалната техника и начините на пеење на различните стилови. Подобрување на prima vista читање на партитурите и развивање на моќта за правилно дешифрирање на музичкиот текст. Навикнување на дисциплина и партиципирање во тимска работа односно, создавање правилни навики кои се основа за професионален однос кон работата. Навикнување на сцена преку концертите и јавните настапи на хоровите. Создавање високи музичко-естетски вредности и развивање на колективен интелектуално-емоционален и креативен однос кон музицирањето. Предметот хорско пеење во синергија со предметите основи на диригирање, хорско диригирање и оркестарско диригирање има за цел и подготовка на идните диригенти за практична работа со ансамбли преку примената на специфична методологија и дидактика во процесот на изучување на репертоарот.			
11.	Содржина на предметната програма: Се изучуваат и подготвуваат композиции од сите музички епохи (стари мајстори, ренесанса, барок, класицизам, романтизам, импресионизам, музика на XX и XXI век), како а capella така и вокално-инструментални творби. Се опфаќаат и сите жанри во кои се појавува хорското музицирање.			
12.	Методи на учење: Индивидуална и групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, одделни и заеднички проби, дискусија, изведувачка пракса, консултации, самостојна работа, јавни настапи			
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ECTS x 60 часови = 180 часови		
14.	Распределба на расположивото време	60+60+60 = 180		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	60 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	60 часови
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови
		16.3.	Домашно учење – задачи	60 часови
17.	Начин на оценување нумеричко			
	17.1.	Тестови		/ бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		/ бодови
	17.3.	Активност и учество		80 бодови
	17.4.	Завршен испит		20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		До 50 бода	5 (пет) (F)
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)

19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	<ul style="list-style-type: none"> Редовност на настава (студентот да нема повеќе од 4 отсуства во семестарот). Совладување на тековната програма. Учество во проектите на хоровите при ФМУ 			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенски анкети, самоевалуација, јавни настапи.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
1.	На располагање е целокупната музичка литература за хор од сите епохи, стилови и жанри. Изборот на делата се врши според потребите на тековните проекти на хоровите на ФМУ, педагошката оправданост и можностите на студентите.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Литература за пијано 2			
2.	Код	1K512			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Пијано			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност-Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година / втор семестар		Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	Проф. д-р Марија Ѓошевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Литература за пијано 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цел на наставата по овој предмет е запознавање на студентите со пијанистичката литература низ различните стилски периоди со што им се овозможува успешен развој како идни изведувачи и педагози.				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> - Историски и теориски аспекти на развојот на пијанистичка литература - Развојот на инструментот пијано - Запознавање и анализа на нотни примери од најзначајните композитори – претставници на различните стилски епохи од барок до 21 век - Запознавање со карактеристични музички форми преку нотни примери - Слушање на најзначајните музички примери - Разгледување на различни изданија на определено музичко дело 				
12.	Методи на учење: Индуктивно-дедуктивен, метод на набљудување, аудио-визуелен метод				
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 x 30 = 90 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30 + 30 + 30 = 90 часови			

15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа			
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часови		
		16.2.	Самостојни задачи			
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови				
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)				
	17.3.	Активност и учество				
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)			
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	<ul style="list-style-type: none"> - одговарање на три прашања од историјата на пијанистичката литература - препознавање на три или повеќе нотни примери од композитори од различни стилски периоди - слушно препознавање на три музички примери од пијанистичката литература по пат на аудио – снимка 				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		6.	Марија Гошевска	Авторизирани предавања за предметот: Литература за пијано 2	УКИМ “Факултет за музичка уметност” - Скопје	2012
		7.	David Dubal	The Art of Piano: its performers, literature and recordings	3 Pap/Com edition	2005
		8.	Maurice Hinson	Guide to the Pianist's Repertoire	Indiana University Press	2001
		9.	Stewart Gordon	A History of Keyboard Literature	Schirmer, NY	1996
		10.	John Gillespie	Five centuries of keyboard music	Dover Publications, Inc	1965
22.2.	Дополнителна литература					

Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.	Frances Clark	Piano literature of 17, 18 and 19 century	Summy - Birchard INC. Warner Bros Publications	2003
2.	F.E.Kirby	Music for Piano: A Short History	Amadeus Press	2003
3.	Frances Clark, Louise Goss, Adele Louise De Leeuw	Contemporary Piano Literature	Alfred Publishing Co.Inc	2002
4.	Blake Neely, Richard Walters	Great piano literature	Leonard Publishing Company	1998

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Камерна музика 2			
2.	Код	1C102			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Гитара, Флејта, Обоа, Кларинет, Саксофон, Фагот, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година / втор семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	Проф. м-р Катерина Костадиновска-Гелебешева, проф. м-р Зоран Пехчевски, проф. д-р Марија Ѓошевска, проф. д-р Ана Гацева, проф. д-р Нина Костова, вонр. проф. д-р Кристина Светиева, вонр. проф. м-р Марија Вршкова, вонр. проф. м-р Елена Атанасовска – Ивановска, вонр. проф. м-р Сара Пројковска, вонр. проф. м-р Кристијан Каровски, доц. м-р Дино Имери			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Камерна музика 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на професионални знаења преку учество во разни камерни состави насочено кон развивање на чувството за ансамблово музицирање и комплетно заокружување на профилот музичар-изведувач. Продлабочување на уметничката интерпретација и проширување на репертоарот. Развивање и негување на музичкиот вкус и музикалност. Познавање на различните стилови на интерпретација преку релевантна литература од различни музички епохи и стилови, за различен вид на состав, од дуо до октет. Способност за меѓусебна комуникација и за меѓусебно прилагодување и координирање на начинот на свирење. Способност за брзо учење на партитурите и свирење a vista.				
11.	Содржина на предметната програма: Внимателно формирање на камерните состави врз основа на познавањето на индивидуалните способности на студентите. Избор на соодветна литература прилагодена на техничките и музичките потреби на студентите. Совладување на основните елементи на камерната музика: интонација, заедничко музицирање, звучна избалансираност, тонско и динамичко нијансирање, ритмичка ускладеност, фразирање, артикулација, агогика. Развивање на стилската интерпретација. Развивање на способностите за слушање, доживување и соработка со останатите членови од ансамблот. Ускладеност во рамките на секциите, урамнотеженост на секциите во рамките на целината. Изведувачка пракса во форма на јавни настапи, преку кои што камерните состави ќе се здобијат со				

	практични изведувачко-сценски искуства.					
12.	Методи на учење: Групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, изведувачка пракса, самостојна работа					
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ECTS x 30 = 90 часови				
14.	Распределба на расположивото време	15+75=90				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	15 часови		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	/ часови		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови		
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови		
		16.3.	Домашно учење -вежбање	75 часови		
17.	Начин на оценување - Нумеричко					
	17.1.	Тестови		/		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		/		
	17.3.	Активност и учество		10 бодови		
	17.4	Завршен испит		90 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)			
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	1. Редовност на наставата 2. Настап на најмалку една продукција 3. Програмата за завршниот испит мора да содржи: ✓ Една или повеќе композиции со вкупно времетраење од најмалку 15 минути.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настани, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната литература за камерни состави од сите видови и од сите музички стилови и форми. Изборот на делата и програмата се прави за секој камерен состав поединечно, во зависност од педагошката оправданост, како и од техничките и музичките способности и афинитети на студентите вклучени во составот.			
2.						

		3.				
22.2.	Дополнителна литература					
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1.					
	2.					
	3.					

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ ОД ВТОРА ГОДИНА

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Пијано 3				
2.	Код	1K003				
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен</u> : Пијано				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година /семестар	Втора година / трет семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	8	
8.	Наставник	Проф. м-р Катерина Костадиновска-Гелебешева, проф. м-р Зоран Пехчевски, проф. д-р Марија Гошевска, проф. д-р Ана Гацева, проф. д-р Нина Костова, вонр. проф. д-р Кристина Светиева, вонр. проф. м-р Марија Вршкова, вонр. проф. м-р Елена Атанасовска – Ивановска, вонр. проф. м-р Сара Пројковска, вонр. проф. м-р Кристијан Каровски, доц.м-р Дино Имери				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Пијано 2				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Сеопфатно развивање и усовршување на целиот комплекс на професионални знаења и вештини за непречено владеење со инструментот и оспособување за самостојна професионална дејност како солист, камерен музичар или музичар во оркестар.Стекнување на сознанија за карактеристиките и интерпретацијата на различните музички стилови, форми и жанри. Постапување на темелите на професионалната квалификација за настава по инструментот, преку примената на специфичната методологија и дидактика во процесот на изучување на репертоарот.					
11.	Содржина на предметната програма: Систематско развивање на техниката и интерпретацијата преку работа и изведба на дела од различни музички стилови и форми. Избор на дела индивидуално прилагоден на техничките и музичките потреби на секој студент. Активирање и развивање на сите способности на студентот: слушна претстава и контрола, ритам и чувство за време, меморирање, концентрација и внимание, доживување. Јасно препознавање, разбирање и изразување на формата, идејно-емотивната содржина и карактерот на делата кои што се изведуваат. Разнообразност и квалитет на звукот, природно фразирање, интонација, јасна и осмислена артикулација, осмисленост и убедливост на интерпретацијата, развој на емоционалната сфера и творечката фантазија. Правилна организација на целокупниот изведувачки апарат. Стекнување сознанија за дидактичките постапки при изучување на композициите и оспособување за правилна самостојна работа. Подготовка за настапување. Изведувачка пракса преку јавни настапи со кои студентите се стекнуваат со практични изведувачко-сценски искуства.					

12.	Методи на учење: Индивидуална интерактивна работа со студентот, практична демонстрација, дискусија, изведувачка пракса, консултации, самостојна работа.					
13.	Вкупен расположив фонд на време	8 x 30 = 240 часови				
14.	Распределба на расположивото време	30 + 210 = 240 часови				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава			30часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа			/
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи			/
		16.2.	Самостојни задачи			/
		16.3.	Вежбање			210часови
17.	Начин на оценување – нумеричко					
	17.1.	Тестови			/	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			/	
	17.3.	Активност и учество			10 бодови	
	17.4	Завршен испит			90 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		1. Редовност на настава. 2. Настап на најмалку една продукција со програма различна од онаа што се презентира на завршниот испит. 3. Програмата за завршниот испит мора да содржи: ✓ Соната или варијации или концерт (композиција) за пијано и оркестар 4. Програмата се изведува напамет			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		3. На располагање е целокупната инструктивна и уметничка литература за соодветниот инструмент од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата и програмата се прави за секој студент индивидуално, во зависност од педагошката оправданост и од неговите технички и музички способности и афинитети .				
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		3.				
2.						
	3.					

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Камерна музика 3			
2.	Код	1C103			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Гитара, Флејга, Обоа, Кларинет, Саксофон, Фагот, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Втора година / трети семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	Проф. м-р Катерина Костадиновска-Гелебешева, проф. м-р Зоран Пехчевски, проф. д-р Марија Ѓошевска, проф. д-р Ана Гацева, проф. д-р Нина Костова, вонр. проф. д-р Кристина Светиева, вонр. проф. м-р Марија Вршкова, вонр. проф. м-р Елена Атанасовска – Ивановска, вонр. проф. м-р Сара Пројковска, вонр. проф. м-р Кристијан Каровски, доц. м-р Дино Имери			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Камерна музика 2			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на професионални знаења преку учество во разни камерни состави насочено кон развивање на чувството за ансамблово музицирање и комплетно заокружување на профилот музичар-изведувач. Продлабочување на уметничката интерпретација и проширување на репертоарот. Развивање и негување на музичкиот вкус и музикалност. Познавање на различните стилови на интерпретација преку релевантна литература од различни музички епохи и стилови, за различен вид на состав, од дуо до октет. Способност за меѓусебна комуникација и за меѓусебно прилагодување и координирање на начинот на свирење. Способност за брзо учење на партитурите и свирење a vista.				
11.	Содржина на предметната програма: Внимателно формирање на камерните состави врз основа на познавањето на индивидуалните способности на студентите. Избор на соодветна литература прилагодена на техничките и музичките потреби на студентите. Совладување на основните елементи на камерната музика: интонација, заедничко музицирање, звучна избалансираност, тонско и динамичко нијансирање, ритмичка ускладеност, фразирање, артикулација, агогика. Развивање на стилската интерпретација. Развивање на способностите за слушање, доживување и соработка со останатите членови од ансамблот. Ускладеност во рамките на секциите, урамнотеженост на секциите во рамките на целината. Изведувачка пракса во форма на јавни настапи, преку кои што камерните состави ќе се здобијат со				

	практични изведувачко-сценски искуства.				
12.	Методи на учење: Групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, изведувачка пракса, самостојна работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ECTS x 30 = 90 часови			
14.	Распределба на расположивото време	15+75=90			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	15 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	/ часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови	
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови	
		16.3.	Домашно учење -вежбање	75 часови	
17.	Начин на оценување - Нумеричко				
	17.1.	Тестови		/	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		/	
	17.3.	Активност и учество		10 бодови	
	17.4	Завршен испит		90 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	1. Редовност на наставата 2. Настап на најмалку една продукција 3. Програмата за завршниот испит мора да содржи: ✓ Една или повеќе композиции со вкупно времетраење од најмалку 15 минути.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настани, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		Година			
1.	На располагање е целокупната литература за камерни состави од сите видови и од сите музички стилови и форми. Изборот на делата и програмата се прави за секој камерен состав поединечно, во зависност од педагошката оправданост, како и од техничките и музичките способности и афинитети на студентите вклучени во составот.				
2.					

		3.				
22.2.	Дополнителна литература					
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1.					
	2.					
	3.					

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на музичките форми со анализа 1				
2.	Код	1Т177				
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Флејта, Обоа, Кларинет, Фагот, Саксофон, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника, Гитара, Соло пеење.				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност- Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година /семестар	Втора година / трет семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4	
8.	Наставник	Проф. д-р Горан Начевски				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Да ги запознае студентите со основните типови градби и форми на музичките дела и да ги оспособи истите да ги препознаваат и анализираат, врз основа на што би ја формирале драматуршката линија на нивната изведба, со цел сознанијата и вештините од таа област да ги применат во својата понатамошна работа како музички исполнители и наставници по наведените инструменти и соло пеење.					
11.	Содржина на предметната програма: Основи на музичките форми, методологија на анализа на музичките форми, реченица, период, реченица-период, прости и развиени едноделни форми, проста дводелна, проста дводелна репрозна и проста троделна форма, сложена троделна форма.					
12.	Методи на учење: предавања, дискусии, анализи на соодветни дела на час и дома, корекции и дискусии околу изработените практични задачи, практична работа дома, тимска работа, изработка на испитни барања, учење низ пракса.					
13.	Вкупен расположив фонд на време	4ЕCTS x 30 часови = 120 часови				
14.	Распределба на расположивото време	30+25+25+40 = 120				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава			30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа			
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи			25 часови
		16.2.	Самостојни задачи			25 часови

		16.3.	Домашно учење – задачи	40 часови		
17.	Начин на оценување нумеричко					
	17.1.	Тестови		96 бодови		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		/ бодови		
	17.3.	Активност и учество		4 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50.9 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60.9 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70.9 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80.9 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90.9 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		За потпис: - Редовно посетување на наставата, не повеќе од 4 отсуства За полагање завршен испит: - Освоени минимум 25 бода во текот на семестарот од сите форми на активности			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација, анкетни листови, самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	
		1.	Г. Коларовски	Авторизирани предавања по музички форми		
		2.	В. Перичиќ- Д. Сковран	Наука за музичките форми	Универзитет уметности, Београд	
	3.	Б. Поповиќ	Музичка форма или смисол во музиката	Културни центар Београда, едиција Clio	1998	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	
		1.	Б. Асафјев	Музичката форма како процес	Госиздат, Москва	1930
		2.	Б. Валас	Музичката структура и изведбата	Yale University, New Haven	1989
3.		Б. Валас	Формата во музиката	Prentice Hall, Englewood Cliffs, New Jersey	1986	

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Историја на музиката 3

2.	Код	1Т143			
3.	Студиска програма	<p><u>Задолжителен:</u> Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Етномузикологија, Флејта, Обоа, Кларинет, Фагот, Саксофон, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника, Гитара Соло пеење.</p> <p><u>Изборен:</u> Композиција, Оркестарско диригирање, Популарни жанрови – саксофон, Популарни жанрови – удирачки инструменти, Популарни жанрови – бас, Популарни жанрови – гитара, Популарни жанрови – соло пеење, Балетска педагогија – класичен балет, Балетска педагогија – современ танц.</p>			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Задолжителен: втора година / трет семестар Изборен: втора, трета и четврта година/зимски семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	Проф. д-р Бојан Ортаков Проф. д-р Викторија Коларовска-Гмирја			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Историја на музиката 2			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметната програма има за цел да го запознае студентот со севкупноста на музичко-историските процеси во рамките на нивните општествени условености и специфични развојни законитости. Исто така, предметната програма го едуцира студентот да се ориентира во музичко-историското време и простор, зависно од дадените стилско-естетски периоди во музиката.				
11.	Содржина на предметната програма: Од музиката на преткласичниот период, до првата генерација германски музички романтичари (вклучително: Ф. Шуберт, К. М. Вебер, Р. Шуман, Ф. Менделсон).				
12.	Методи на учење: Колективна работа со студенти, слушање и објаснување на примери од музичката литература, дискусии и консултации				
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ЕКТС x 30 часови = 90 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30 = 90			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часови	
17.	Начин на оценување		Нумеричко		
	17.1.	Тестови	90 бодови		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/		

	17.3.	Активност и учество			10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		<u>За потпис:</u> <ul style="list-style-type: none"> Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци) Освоени минимум 25% од континуираното оценување <u>За завршен испит:</u> <ul style="list-style-type: none"> потпис Освоени минимум 25% од континуираното оценување 			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самовалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Andreis, Josip	Povijest glazbe II	Zagreb	1975
		2.	Ортаков, Бојан	Историја на музиката, авторизирани предавања (скрипта)	Скопје	2004
	3.	Материјали од предметен наставник				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
3.						

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Хорско пеење 3
2.	Код	1T133
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Соло пеење, Пијано. <u>Изборен:</u> Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Композиција,

		Оркестарско диригирање, Музикологија, Етномузикологија, Хармоника, Гитара.		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност- Скопје		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година /семестар	Задолжителен: втора година/трет семестар Изборен: втора, трета и четврта година во зимскиот семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити 3
8.	Наставник	Проф. м-р Сашо Татарчевски		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Аудиција за распоред во различните хорски ансамбли на ФМУ		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со хорскиот и вокално-инструменталниот репертоар од сите музички епохи и жанри. Совладување на вокалната техника и начините на пеење на различните стилови. Подобрување на prima vista читање на партитурите и развивање на моќта за правилно дешифрирање на музичкиот текст. Навикнување на дисциплина и партиципирање во тимска работа односно, создавање правилни навики кои се основа за професионален однос кон работата. Навикнување на сцена преку концертите и јавните настапи на хоровите. Создавање високи музичко-естетски вредности и развивање на колективен интелектуално-емоционален и креативен однос кон музицирањето. Предметот хорско пеење во синергија со предметите основи на диригирање, хорско диригирање и оркестарско диригирање има за цел и подготовка на идните диригенти за практична работа со ансамбли преку примената на специфична методологија и дидактика во процесот на изучување на репертоарот.			
11.	Содржина на предметната програма: Се изучуваат и подготвуваат композиции од сите музички епохи (стари мајстори, ренесанса, барок, класицизам, романтизам, импресионизам, музика на XX и XXI век), како а capella така и вокално-инструментални творби. Се опфаќаат и сите жанри во кои се појавува хорското музицирање.			
12.	Методи на учење: Индивидуална и групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, одделни и заеднички проби, дискусија, изведувачка пракса, консултации, самостојна работа, јавни настапи			
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ECTS x 60 часови = 180 часови		
14.	Распределба на расположивото време	60+60+60 = 180		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	60 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	60 часови
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови
		16.3.	Домашно учење – задачи	60 часови
17.	Начин на оценување нумеричко			
	17.1.	Тестови		/ бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		/ бодови
	17.3.	Активност и учество		80 бодови
	17.4.	Завршен испит		20 бодови

18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	До 50 бода	5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	<ul style="list-style-type: none"> Редовност на настава (студентот да нема повеќе од 4 отсуства во семестарот). Совладување на тековната програма. Учество во проектите на хоровите при ФМУ 			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенски анкети, самоевалуација, јавни настапи.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
1.	На располагање е целокупната музичка литература за хор од сите епохи, стилови и жанри. Изборот на делата се врши според потребите на тековните проекти на хоровите на ФМУ, педагошката оправданост и можностите на студентите.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Пијано 4			
2.	Код	1K004			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Пијано			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Втора година / четврти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	8
8.	Наставник	Проф. м-р Катерина Костадиновска-Гелебешева, проф. м-р Зоран Пехчевски, проф. д-р Марија Гошевска, проф. д-р Ана Гацева, проф. д-р Нина Костова, вонр. проф. д-р Кристина Светиева, вонр. проф. м-р Марија Вршкова, вонр. проф. м-р Елена Атанасовска – Ивановска, вонр. проф. м-р Сара Пројковска, вонр. проф. м-р Кристијан Каровски, доц.м-р Дино Имери			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Пијано 3			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Сеопфатно развивање и усовршување на целиот комплекс на професионални знаења и вештини за непречено владеење со инструментот и оспособување за самостојна професионална дејност како солист, камерен музичар или музичар во оркестар.Стекнување на сознанија за карактеристиките и интерпретацијата на различните музички стилови, форми и жанри. Поставување на темелите на професионалната квалификација за настава по инструментот, преку примената на специфичната методологија и дидактика во процесот на изучување на репертоарот.				
11.	Содржина на предметната програма:				

	Систематско развивање на техниката и интерпретацијата преку работа и изведба на дела од различни музички стилови и форми. Избор на дела индивидуално прилагоден на техничките и музичките потреби на секој студент. Активирање и развивање на сите способности на студентот: слухна претстава и контрола, ритам и чувство за време, меморирање, концентрација и внимание, доживување. Јасно препознавање, разбирање и изразување на формата, идејно-емотивната содржина и карактерот на делата кои што се изведуваат. Разнообразност и квалитет на звукот, природно фразирање, интонација, јасна и осмислена артикулација, осмисленост и убедливост на интерпретацијата, развој на емоционалната сфера и творечката фантазија. Правилна организација на целокупниот изведувачки апарат. Стекнување сознанија за дидактичките постапки при изучување на композициите и оспособување за правилна самостојна работа. Подготовка за настапување. Изведувачка пракса преку јавни настани со кои студентите се стекнуваат со практични изведувачко-сценски искуства.			
12.	Методи на учење: Индивидуална интерактивна работа со студентот, практична демонстрација, дискусија, изведувачка пракса, консултации, самостојна работа.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	8 x 30 = 240 часови		
14.	Распределба на расположивото време	30 + 210 = 240 часови		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/
		16.2.	Самостојни задачи	/
		16.3.	Вежбање	210 часови
17.	Начин на оценување – нумеричко			
	17.1.	Тестови	/	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/	
	17.3.	Активност и учество	10 бодови	
	17.4.	Завршен испит	90 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		1. Редовност на настава. 2. Настап на најмалку една продукција со програма различна од онаа што се презентира на завршниот испит. 3. Програмата за завршниот испит мора да содржи: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Полифона композиција ✓ Композиција по слободен избор 	

		<ul style="list-style-type: none"> ✓ Виртуозна концертна етида ✓ Соната или варијации или концерт (композиција) за пијано и оркестар <p>4. Програмата се изведува напамет</p>				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		4.	На располагање е целокупната инструктивна и уметничка литература за соодветниот инструмент од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата и програмата се прави за секој студент индивидуално, во зависност од педагошката оправданост и од неговите технички и музички способности и афинитети .			
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		4.				
		2.				
3.						

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Камерна музика 4			
2.	Код	1С104			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Гитара, Флејта, Обоа, Кларинет, Саксофон, Фагот, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Втора година / четврти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	Проф. м-р Катерина Костадиновска-Гелебешева, проф. м-р Зоран Пехчевски, проф. д-р Марија Ѓошевска, проф. д-р Ана Гацева, проф. д-р Нина Костова, вонр. проф. д-р Кристина Светиева, вонр. проф. м-р Марија Вршкова, вонр. проф. м-р Елена Атанасовска – Ивановска, вонр. проф. м-р Сара Пројковска, вонр. проф. м-р Кристијан Каровски, доц. м-р Дино Имери			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Камерна музика 3			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				

	Стекнување на професионални знаења преку учество во разни камерни состави насочено кон развивање на чувството за ансамблово музицирање и комплетно заокружување на профилот музичар-изведувач. Продлабочување на уметничката интерпретација и проширување на репертоарот. Развивање и негување на музичкиот вкус и музикалност. Познавање на различните стилови на интерпретација преку релевантна литература од различни музички епохи и стилови, за различен вид на состав, од дуо до октет. Способност за меѓусебна комуникација и за меѓусебно прилагодување и координирање на начинот на свирење. Способност за брзо учење на партитурите и свирење a vista.			
11.	Содржина на предметната програма: Внимателно формирање на камерните состави врз основа на познавањето на индивидуалните способности на студентите. Избор на соодветна литература прилагодена на техничките и музичките потреби на студентите. Совладување на основните елементи на камерната музика: интонација, заедничко музицирање, звучна избалансираност, тонско и динамичко нијансирање, ритмичка ускладеност, фразирање, артикулација, агогика. Развивање на стилската интерпретација. Развивање на способностите за слушање, доживување и соработка со останатите членови од ансамблот. Ускладеност во рамките на секциите, урамнотеженост на секциите во рамките на целината. Изведувачка пракса во форма на јавни настапи, преку кои што камерните состави ќе се здобијат со практични изведувачко-сценски искуства.			
12.	Методи на учење: Група интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, изведувачка пракса, самостојна работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ECTS x 30 = 90 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15+75=90		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	15 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови
		16.3.	Домашно учење -вежбање	75/ часови
17.	Начин на оценување - Нумеричко			
	17.1.	Тестови	/	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/	
	17.3.	Активност и учество	10 бодови	
	17.4.	Завршен испит	90 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	1. Редовност на наставата 2. Настап на најмалку една продукција 3. Програмата за завршниот испит мора да содржи: ✓ Една или повеќе композиции со вкупно времетраење од најмалку 15 минути.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната литература за камерни состави од сите видови и од сите музички стилови и форми. Изборот на делата и програмата се прави за секој камерен состав поединечно, во зависност од педагошката оправданост, како и од техничките и музичките способности и афинитети на студентите вклучени во составот.			
		2.				
	3.					
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
3.						

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на музичките форми со анализа 2			
2.	Код	1Т178			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Флејта, Обоа, Кларинет, Фагот, Саксофон, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника, Гитара, Соло пеење.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност- Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Втора година / четврти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	Проф. д-р Горан Начевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Основи на музичките форми со анализа 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Да ги запознае студентите со основните типови градби и форми на музичките дела и да ги оспособи истите да ги препознаваат и анализираат, врз основа на што би ја формирале драматуршката линија на нивната изведба, со цел сознанијата и вештините од таа област да ги применат во својата понатамошна работа како музички исполнители и наставници по наведените инструменти и соло пеење.				
11.	Содржина на предметната програма: Остинантни и неостинантни, строги и слободни, орнаментални и карактерни варијации, принципи на варирање, варијации на оригинална или позајмена тема, варијации на една, две и повеќе теми, варијации без тема, форма на втор и трет план кај варијациите, принципи на анализа на варијационен				

	циклус. Просто, преодно и сложено рондо, класично и сонатно рондо, рондо со една, две или три епизоди.				
12.	Методи на учење: предавања, дискусии, анализи на соодветни дела на час и дома, корекции и дискусии околу изработените практични задачи, практична работа дома, тимска работа, изработка на испитни барања, учење низ пракса.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4ECTS x 30 часови = 120 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30+45+45 = 120			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиторниумски), семинари, тимска работа	/ часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови	
		16.2.	Самостојни задачи	45 часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи	45 часови	
17.	Начин на оценување нумеричко				
	17.1.	Тестови		90 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		/ бодови	
	17.3.	Активност и учество		10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50.9 бода	5 (пет) (F)	
			од 51 до 60.9 бода	6 (шест) (E)	
			од 61 до 70.9 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80.9 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90.9 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		За потпис: - Редовно посетување на наставата, не повеќе од 4 отсуства За полагање завршен испит: - Освоени минимум 25 бода во текот на семестарот од сите форми на активности		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација, анкетни листови, самоевалуација		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Г. Коларовски	Авторизирани предавања по музички форми	
		2.	В. Перичиќ- Д. Сковран	Наука за музичките форми	Универзитет уметности, Београд
3.	Б. Поповиќ	Музичка форма или смисол во музиката	Културни центар Београда, едиција Clío		
			Година	1991	
				1998	

	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Б. Асафјев	Музичката форма како процес	Госиздат, Москва	1930
		2.	Б. Валас	Музичката структура и изведбата	Yale University, New Haven	1989
		3.	Б. Валас	Формата во музиката	Prentice Hall, Englewood Cliffs, New Jersey	1986

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Историја на музиката 4			
2.	Код	1T144			
3.	Студиска програма	<p><u>Задолжителен:</u> Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Етномузикологија, Флејта, Обоа, Кларинет, Фагот, Саксофон, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника, Гитара Соло пеење.</p> <p><u>Изборен:</u> Композиција, Оркестарско диригирање, Популарни жанрови – саксофон, Популарни жанрови – удирачки инструменти, Популарни жанрови – бас, Популарни жанрови – гитара, Популарни жанрови – соло пеење, Балетска педагогија – класичен балет, Балетска педагогија – современ танц.</p>			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Задолжителен: втора година / четврти семестар Изборен: втора, трета и четврта година/летен семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	Проф. д-р Бојан Ортаков Проф. д-р Викторија Коларовска-Гмирја			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Историја на музиката 3			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметната програма има за цел да го запознае студентот со севкупноста на музичко-историските процеси во рамките на нивните општествени условености и специфични развојни законитости. Исто така, предметната програма го едуцира студентот да се ориентира во музичко-историското време и простор, зависно од дадените стилско-естетски периоди во музиката.				
11.	Содржина на предметната програма: Од музиката на словенските народи во првата половина на 19-тиот век, до француската музика од втората половина на 19-тиот век (вклучително со неа - без музички импресионизам).				
12.	Методи на учење: Колективна работа со студенти, слушање и објаснување на примери од музичката литература, дискусии и консултации				
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ЕКТС x 30 часови = 90 часови			

14.	Распределба на расположивото време	30+30+30 = 90				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часови		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часови		
17.	Начин на оценување Нумеричко					
	17.1.	Тестови	90 бодови			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/			
	17.3.	Активност и учество	10 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	<u>За потпис:</u> <ul style="list-style-type: none"> Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци) Освоени минимум 25% од континуираното оценување <u>За завршен испит:</u> <ul style="list-style-type: none"> потпис Освоени минимум 25% од континуираното оценување 				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самовалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Andreis, Josip	Povijest glazbe II	Zagreb	1975
		2.	Ортаков, Бојан	Историја на музиката, авторизирани предавања (скрипта)	Скопје	2004
3.	Материјали од предметен наставник					
22.2.	Дополнителна литература					

	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.				
	2.				
	3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Хорско пеење 4			
2.	Код	1T134			
3.	Студиска програма	<p><u>Задолжителен:</u> Соло пеење, Пијано.</p> <p><u>Изборен:</u> Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Композиција, Оркестарско диригирање, Музикологија, Етномузикологија, Хармоника, Гитара.</p>			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност- Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Задолжителен: втора година/четврти семестар Изборен: втора, трета и четврта година во летниот семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	Проф. м-р Сашо Татарчевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Аудиција за распоред во различните хорски ансамбли на ФМУ			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со хорскиот и вокално-инструменталниот репертоар од сите музички епохи и жанри. Совладување на вокалната техника и начините на пеење на различните стилови. Подобрување на prima vista читање на партитурите и развивање на моќта за правилно дешифрирање на музичкиот текст. Навикнување на дисциплина и партиципирање во тимска работа односно, создавање правилни навики кои се основа за професионален однос кон работата. Навикнување на сцена преку концертите и јавните настапи на хоровите. Создавање високи музичко-естетски вредности и развивање на колективен интелектуално-емоционален и креативен однос кон музицирањето. Предметот хорско пеење во синергија со предметите основи на диригирање, хорско диригирање и оркестарско диригирање има за цел и подготовка на идните диригенти за практична работа со ансамбли преку примената на специфична методологија и дидактика во процесот на изучување на репертоарот.				
11.	Содржина на предметната програма: Се изучуваат и подготвуваат композиции од сите музички епохи (стари мајстори, ренесанса, барок, класицизам, романтизам, импресионизам, музика на XX и XXI век), како а capella така и вокално-инструментални творби. Се опфаќаат и сите жанри во кои се појавува хорското музицирање.				

12.	Методи на учење: Индивидуална и групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, одделни и заеднички проби, дискусија, изведувачка пракса, консултации, самостојна работа, јавни настапи				
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ECTS x 60 часови = 180 часови			
14.	Распределба на расположивото време	60+60+60 = 180			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	60 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	60 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи	60 часови	
17.	Начин на оценување нумеричко				
	17.1.	Тестови			/ бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			/ бодови
	17.3.	Активност и учество			80 бодови
	17.4.	Завршен испит			20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		До 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		<ul style="list-style-type: none"> Редовност на настава (студентот да нема повеќе од 4 отсуства во семестарот). Совладување на тековната програма. Учество во проектите на хоровите при ФМУ 		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студенски анкети, самоевалуација, јавни настапи.		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
1.	На располагање е целокупната музичка литература за хор од сите епохи, стилови и жанри. Изборот на делата се врши според потребите на тековните проекти на хоровите на ФМУ, педагошката оправданост и можностите на студентите.				

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ ОД ТРЕТА ГОДИНА

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Пијано 5			
2.	Код	1K005			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Пијано			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Трета година / петти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	9
8.	Наставник	Проф. м-р Катерина Костадиновска-Гелебешева, проф. м-р Зоран Пехчевски, проф. д-р Марија Гошевска, проф. д-р Ана Гацева, проф. д-р Нина Костова, вонр. проф. д-р Кристина Светиева, вонр. проф. м-р Марија Вршкова, вонр. проф. м-р Елена Атанасовска – Ивановска, вонр. проф. м-р Сара Пројковска, вонр. проф. м-р Кристијан Каровски, доц. м-р Дино Имери			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Пијано 4			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Сеопфатно развивање и усовршување на целиот комплекс на професионални знаења и вештини за непречено владеење со инструментот и оспособување за самостојна професионална дејност како солист, камерен музичар или музичар во оркестар.Стекнување на сознанија за карактеристиките и интерпретацијата на различните музички стилови, форми и жанри. Поставување на темелите на професионалната квалификација за настава по инструментот, преку примената на специфичната методологија и дидактика во процесот на изучување на репертоарот.				
11.	Содржина на предметната програма: Систематско развивање на техниката и интерпретацијата преку работа и изведба на дела од различни музички стилови и форми. Избор на дела индивидуално прилагоден на техничките и музичките потреби на секој студент. Активирање и развивање на сите способности на студентот: слухна претстава и контрола, ритам и чувство за време, меморирање, концентрација и внимание, доживување. Јасно препознавање, разбирање и изразување на формата, идејно-емотивната содржина и карактерот на делата кои што се изведуваат. Разнообразност и квалитет на звукот, природно фразирање, интонација, јасна и осмислена артикулација, осмисленост и убедливост на интерпретацијата, развој на емоционалната сфера и творечката фантазија. Правилна организација на целокупниот изведувачки апарат. Стекнување сознанија за дидактичките постапки при изучување на композициите и оспособување за правилна самостојна работа. Подготовка за настапување. Изведувачка пракса преку јавни настани со кои студентите се стекнуваат со практични изведувачко-сценски искуства.				
12.	Методи на учење: Индивидуална интерактивна работа со студентот, практична демонстрација, дискусија, изведувачка пракса, консултации, самостојна работа.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	9 x 30 = 270 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30 + 240 = 270 часови			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/	
		16.2.	Самостојни задачи	/	

		16.3.	Вежбање	240часови	
17.	Начин на оценување – нумеричко				
	17.1.	Тестови		/	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		/	
	17.3.	Активност и учество		10 бодови	
	17.4	Завршен испит		90 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		1. Редовност на настава. 2. Настап на најмалку една продукција со програма различна од онаа што се презентира на завршниот испит. 3. Програмата за завршниот испит мора да содржи: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Позначајна полифона композиција (оригинална или транскрипција) ✓ Виртуозна концертна етида или виртуозна пиеса 4. Програмата се изведува напамет		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		5. На располагање е целокупната инструктивна и уметничка литература за соодветниот инструмент од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата и програмата се прави за секој студент индивидуално, во зависност од педагошката оправданост и од неговите технички и музички способности и афинитети .			
		2.			
		3.			
22.2.	Дополнителна литература				
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	
				Година	

		5.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Камерна музика 5				
2.	Код	1С105				
3.	Студиска програма	Задолжителен: Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Гитара, Флејта, Обоа, Кларинет, Саксофон, Фагот, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника.				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година /семестар	Трета година / петти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3	
8.	Наставник	Проф. м-р Катерина Костадиновска-Гелебешева, проф. м-р Зоран Пехчевски, проф. д-р Марија Ѓошевска, проф. д-р Ана Гацева, проф. д-р Нина Костова, вонр. проф. д-р Кристина Светиева, вонр. проф. м-р Марија Вршкова, вонр. проф. м-р Елена Атанасовска – Ивановска, вонр. проф. м-р Сара Пројковска, вонр. проф. м-р Кристијан Каровски, доц. м-р Дино Имери				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Камерна музика 4				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на професионални знаења преку учество во разни камерни состави насочено кон развивање на чувството за ансамблово музицирање и комплетно заокружување на профилот музичар-изведувач. Продлабочување на уметничката интерпретација и проширување на репертоарот. Развивање и негување на музичкиот вкус и музикалност. Познавање на различните стилови на интерпретација преку релевантна литература од различни музички епохи и стилови, за различен вид на состав, од дуо до октет. Способност за меѓусебна комуникација и за меѓусебно прилагодување и координирање на начинот на свирење. Способност за брзо учење на партитурите и свирење a vista.					
11.	Содржина на предметната програма: Внимателно формирање на камерните состави врз основа на познавањето на индивидуалните способности на студентите. Избор на соодветна литература прилагодена на техничките и музичките потреби на студентите. Совладување на основните елементи на камерната музика: интонација, заедничко музицирање, звучна избалансираност, тонско и динамичко нијансирање, ритмичка ускладеност, фразирање, артикулација, агогика. Развивање на стилската интерпретација. Развивање на способностите за слушање, доживување и соработка со останатите членови од ансамблот. Ускладеност во рамките на секциите, урамнотеженост на секциите во рамките на целината. Изведувачка пракса во форма на јавни настапи, преку кои што камерните состави ќе се здобијат со практични изведувачко-сценски искуства.					
12.	Методи на учење: Групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, изведувачка пракса, самостојна работа					
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ECTS x 30 = 90 часови				
14.	Распределба на расположивото време	15+75=90				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари,		/ часови	

			тимска работа			
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови		
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови		
		16.3.	Домашно учење -вежбање	75 часови		
17.	Начин на оценување - Нумеричко					
	17.1.	Тестови		/		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		/		
	17.3.	Активност и учество		10 бодови		
	17.4	Завршен испит		90 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		1. Редовност на наставата 2. Настап на најмалку една продукција 3. Програмата за завршниот испит мора да содржи: ✓ Една или повеќе композиции со вкупно времетраење од најмалку 15 минути.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната литература за камерни состави од сите видови и од сите музички стилови и форми. Изборот на делата и програмата се прави за секој камерен состав поединечно, во зависност од педагошката оправданост, како и од техничките и музичките способности и афинитети на студентите вклучени во составот.			
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
3.						

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на наставата по клавишни инструменти 1			
2.	Код	1К201			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Пијано, Хармоника			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност-Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Трета година / петти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	Проф. д-р Ана Гацева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметната програма има за цел да ги запознае студентите со основните цели и задачи на методиката за клавишни инструменти како наука и да ги воведи во педагошкиот процес преку активни познавања на педагогијата за пијано и хармоника. Преку оваа предметна програма студентите треба да се оспособат за самостојно планирање, подготовка, организирање и практично изведување на наставата по пијано и хармоника во музичко образовните институции во Р. Македонија.				
11.	Содржина на предметната програма: Историски преглед на развојот на педагогијата за клавишни инструменти. Специфики на почетната настава за клавишни инструменти. Преглед на актуелните методи и пристапи во однос на почетната обука во наставата за клавишни инструменти. Музичките способности и нивниот развој во текот на наставата за клавишни инструменти. Негување на самостојноста во работата на ученикот. Форми на изведување и организација на наставниот час.				
12.	Методи на учење: предавања, анализа на примери од педагошката практика, дискусии околу педагошките проблеми, учење дома.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 x 30 = 120 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30 + 90 = 120 часови			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		
		16.2.	Самостојни задачи		
		16.3.	Домашно учење – задачи	90 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			
	17.3.	Активност и учество			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	<u>За потпис:</u> - редовно посетување на наставата (не повеќе од 4 отсуства) <u>За полагање завршен испит:</u> - познавање на обработените теми од предавањата и посочената литература				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		11.	Т. Светиев	Авторизирани предавања за предметот: Методика на наставата по клавишни инструменти 1		2006
		12.	Е. М. Timakin	Klavirska pedagogija	Naklada J. Zlatar -Zagreb	1998
		13.	J. Zlatar	Klavirska pedagogija	Naklada J. Zlatar -Zagreb	1982
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	М. Куртева	Методика на клавирното обучение	София	1994
		2.	А. Стоянов	Методика на обучението по пиано	Наука и изкуство - София	1968
	3.	Д. Шобајич	Темељи савременог пијанизма	Светови – Нови Сад	2002	

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Корепетиција-практика 1			
2.	Код	1K411			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Пијано			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/петти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Вонр. проф. м-р Марија Вршкова			

		Вонр. проф. д-р Елена Атанасовска-Ивановска Вонр. проф. м-р Сара Пројковска		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Наставата по корепетиција има за цел да го подготви студентот-пијанист за практична дејност во својство на пијано придружник на солист –инструменталист односно солист-пејач на концертен подиум а исто така како корепетитор во опера, филхармонија, на радио, телевизија и во педагошките институции.			
11.	Содржина на предметната програма: Вокална придружба и оперско-корепетиторска дејност во која се изучуваат соло песни за глас и пијано како и оперски дела со клавијски извод. Инструментална придружба и корепетиторска дејност со инструменталист, во која се изучува литература за гудачки и дувачки инструменти со придружба на пијано. Вештина да се придружува "а виста".			
12.	Методи на учење: Индивидуална интерактивна работа со студентот, практична демонстрација, изведувачка пракса, самостојна работа.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	5x30=150 часови		
14.	Распределба на расположивото време	30+115+5=150 часови		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-практична настава	30 часови
		15.2	Вежби (аудиторски), семинари, тимска работа	/ часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	/ часови
		16.2	Самостојни задачи	115 часови
		16.3	Домашно учење	5 часови
17.	Начин на оценување - Нумеричко			
	17.1.	Тестови	/ бодови	
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	/ бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бодови	
17.4.	Завршен испит	80 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит	<ol style="list-style-type: none"> Редовност на настава Изучување и совладување на вокални или инструментални дела, читање "а виста" Полагање на продукција (дело кое не се свира на испит) – Соло песна или Арија. 		

		4. Програм за испит: - Соло песна или Арија; - Virtuозна композиција				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација, представување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.				
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1	Ред.б рој	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната музичка литература за сите музички инструменти и соло-пеење, предвидена за изведба со корепетитор во својата завршна фаза или во фазата на подготовка на делото. Изборот на делата зависи од педагошката оправданост, можностите и афинитетот на секој студент индивидуално.			
		2.				
		3.				
	22.2	Дополнителна литература				
		Ред.б рој	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
	3.					

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Пијано 6			
2.	Код	1K006			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен</u> : Пијано			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Трета година / шести семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	9
8.	Наставник	Проф. м-р Катерина Костадиновска-Гелебешева, проф. м-р Зоран Пехчевски, проф. д-р Марија Гошевска, проф. д-р Ана Гацева, проф. д-р Нина Костова, вонр. проф. д-р Кристина Светиева, вонр. проф. м-р Марија Вршкова, вонр. проф. м-р Елена Атанасовска – Ивановска, вонр. проф. м-р Сара Пројковска, вонр. проф. м-р Кристијан Каровски, доц. м-р Дино Имери			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Пијано 5			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Сеопфатно развивање и усовршување на целиот комплекс на професионални знаења и вештини за непречено				

	владеење со инструментот и оспособување за самостојна професионална дејност како солист, камерен музичар или музичар во оркестар.Стекнување на сознанија за карактеристиките и интерпретацијата на различните музички стилови, форми и жанри. Поставување на темелите на професионалната квалификација за настава по инструментот, преку примената на специфичната методологија и дидактика во процесот на изучување на репертоарот.			
11.	Содржина на предметната програма: Систематско развивање на техниката и интерпретацијата преку работа и изведба на дела од различни музички стилови и форми. Избор на дела индивидуално прилагоден на техничките и музичките потреби на секој студент. Активирање и развивање на сите способности на студентот: слушна претстава и контрола, ритам и чувство за време, меморирање, концентрација и внимание, доживување. Јасно препознавање, разбирање и изразување на формата, идејно-емотивната содржина и карактерот на делата кои што се изведуваат. Разнообразност и квалитет на звукот, природно фразирање, интонација, јасна и осмислена артикулација, осмисленост и убедливост на интерпретацијата, развој на емоционалната сфера и творечката фантазија. Правилна организација на целокупниот изведувачки апарат. Стекнување сознанија за дидактичките постапки при изучување на композициите и оспособување за правилна самостојна работа. Подготовка за настапување. Изведувачка пракса преку јавни настани со кои студентите се стекнуваат со практични изведувачко-сценски искуства.			
12.	Методи на учење: Индивидуална интерактивна работа со студентот, практична демонстрација, дискусија, изведувачка пракса, консултации, самостојна работа.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	9 x 30 = 270 часови		
14.	Распределба на расположивото време	30 + 240 = 270 часови		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/
		16.2.	Самостојни задачи	/
		16.3.	Вежбање	240 часови
17.	Начин на оценување – нумеричко			
	17.1.	Тестови	/	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/	
	17.3.	Активност и учество	10 бодови	
	17.4.	Завршен испит	90 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		1. Редовност на настава. 2. Настап на најмалку една продукција со програма различна од онаа што се презентира на завршниот	

		испит. 3. Програмата за завршниот испит мора да содржи: ✓ Полифона композиција ✓ Композиција по слободен избор ✓ Виртуозна концертна етида ✓ Соната или варијации или концерт (композиција) за пијано и оркестар 4. Програмата се изведува напамет				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		6. На располагање е целокупната инструктивна и уметничка литература за соодветниот инструмент од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата и програмата се прави за секој студент индивидуално, во зависност од педагошката оправданост и од неговите технички и музички способности и афинитети .				
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		6.				
		2.				
3.						

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Камерна музика 6			
2.	Код	1C106			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Гитара, Флејта, Обоа, Кларинет, Саксофон, Фагот, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Трета година / шести семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	Проф. м-р Катерина Костадиновска-Гелебешева, проф. м-р Зоран Пехчевски, проф. д-р Марија Ѓошевска, проф. д-р Ана Гацева, проф. д-р Нина Костова, вонр. проф. д-р Кристина Светиева, вонр. проф. м-р			

		Марија Вршкова, вонр. проф. м-р Елена Атанасовска – Ивановска, вонр. проф. м-р Сара Пројковска, вонр. проф. м-р Кристијан Каровски, доц. м-р Дино Имери		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Камерна музика 5		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на професионални знаења преку учество во разни камерни состави насочено кон развивање на чувството за ансамблов музичирање и комплетно заокружување на профилот музичар-изведувач. Продлабочување на уметничката интерпретација и проширување на репертоарот. Развивање и негување на музичкиот вкус и музикалност. Познавање на различните стилови на интерпретација преку релевантна литература од различни музички епохи и стилови, за различен вид на состав, од дуо до октет. Способност за меѓусебна комуникација и за меѓусебно прилагодување и координирање на начинот на свирење. Способност за брзо учење на партитурите и свирење a vista.			
11.	Содржина на предметната програма: Внимателно формирање на камерните состави врз основа на познавањето на индивидуалните способности на студентите. Избор на соодветна литература прилагодена на техничките и музичките потреби на студентите. Совладување на основните елементи на камерната музика: интонација, заедничко музичирање, звучна избалансираност, тонско и динамичко нијансирање, ритмичка ускладеност, фразирање, артикулација, агогика. Развивање на стилската интерпретација. Развивање на способностите за слушање, доживување и соработка со останатите членови од ансамблот. Ускладеност во рамките на секциите, урамнотеженост на секциите во рамките на целината. Изведувачка пракса во форма на јавни настапи, преку кои што камерните состави ќе се здобијат со практични изведувачко-сценски искуства.			
12.	Методи на учење: Групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, изведувачка пракса, самостојна работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ECTS x 30 = 90 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15+75=90		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	15 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови
		16.3.	Домашно учење -вежбање	75 часови
17.	Начин на оценување - Нумеричко			
	17.1.	Тестови		/
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		/
	17.3.	Активност и учество		10 бодови
	17.4	Завршен испит		90 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	

19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	1. Редовност на наставата 2. Настап на најмалку една продукција 3. Програмата за завршниот испит мора да содржи: ✓ Една или повеќе композиции со вкупно времетраење од најмалку 15 минути.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната литература за камерни состави од сите видови и од сите музички стилови и форми. Изборот на делата и програмата се прави за секој камерен состав поединечно, во зависност од педагошката оправданост, како и од техничките и музичките способности и афинитети на студентите вклучени во составот.			
		2.				
	3.					
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
3.						

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на наставата по клавишни инструменти 2			
2.	Код	1K202			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен</u> : Пијано, Хармоника			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност-Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Трета година / шести семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	Проф.д-р Ана Гацева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Методика на наставата по клавишни инструменти 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметната програма има за цел да ги запознае студентите со основните цели и задачи на методиката за клавишни инструменти како наука и да ги воведо во педагошкиот процес преку активни познавања на педагогијата за пијано и хармоника. Преку оваа предметна програма студентите треба да се оспособат за самостојно планирање, подготовка, организирање и практично изведување на наставата по пијано и хармоника во музичко образовните институции во Р. Македонија.				

11.	Содржина на предметната програма: Историски преглед на развојот на педагогијата за клавишни инструменти. Специфики на почетната настава за клавишни инструменти. Преглед на актуелните методи и пристапи во однос на почетната обука во наставата за клавишни инструменти. Музичките способности и нивниот развој во текот на наставата за клавишни инструменти. Негување на самостојноста во работата на ученикот. Форми на изведување и организација на наставниот час.				
12.	Методи на учење: предавања, анализа на примери од педагошката практика, дискусии околу педагошките проблеми, учење дома.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 x 30 = 120 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30 + 90 = 120 часови			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		
		16.2.	Самостојни задачи		
		16.3.	Домашно учење – задачи	90 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			
	17.3.	Активност и учество			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		<u>За потпис:</u> - редовно посетување на наставата (не повеќе од 4 отсуства) <u>За полагање завршен испит:</u> - познавање на обработените теми од предавањата и посочената литература		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
	14.	Т. Светиев	Авторизирани предавања за предметот: Методика на наставата по		2006

				клавишни инструменти 2		
		15.	Е. М. Timakin	Klavirska pedagogija	Naklada J. Zlatar -Zagreb	1998
		16.	J. Zlatar	Klavirska pedagogija	Naklada J. Zlatar -Zagreb	1982
22.2.	Дополнителна литература					
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1.	М. Куртева	Методика на клавирното обучение	София	1994	
	2.	А. Стоянов	Методика на обучението по пиано	Наука и изкуство - София	1968	
	3.	Д. Шобајич	Темељи савременог пијанизма	Светови – Нови Сад	2002	

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Корепетиција-практика 2				
2.	Код	1K412				
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен</u> : Пијано				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година/семестар	Трета година/шести семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5	
8.	Наставник	Вонр. проф. м-р Марија Вршкова Вонр. проф. д-р Елена Атанасовска-Ивановска Вонр. проф. м-р Сара Пројковска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по корепетиција – практика 1				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Наставата по корепетиција има за цел да го подготви студентот-пијанист за практична дејност во својство на пијано придружник на солист –инструменталист односно солист-пејач на концертен подиум а исто така како корепетитор во опера,филхармонија,на радио,телевизија и во педагошките институции.					
11.	Содржина на предметната програма: Вокална придружба и оперско-корепетиторска дејност во која се изучуваат соло песни за глас и пијано како и оперски дела со клавирски извод. Инструментална придружба и корепетиторска дејност со инструменталист,во која се изучува литература за гудачки и дувачки инструменти со придружба на пијано. Вештина да се придружува ”а виста”.					
12.	Методи на учење: Индивидуална интерактивна работа со студентот,практична демонстрација,изведувачка пракса,самостојна работа.					
13.	Вкупен расположив фонд на време	5x30=150часови				
14.	Распределба на расположивото време	30+115+5=150часови				

15.	Форми на наставните активности		15.1	Предавања-практична настава	30 часови	
			15.2	Вежби (аудиторски), семинари, тимска работа	/ часови	
16.	Други форми на активности		16.1	Проектни задачи	/ часови	
			16.2	Самостојни задачи	115 часови	
			16.3	Домашно учење	5 часови	
17.	Начин на оценување - Нумеричко					
	17.1.	Тестови	/ бодови			
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	/ бодови			
	17.3.	Активност и учество	20 бодови			
	17.4.	Завршен испит	80 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		1. Редовност на настава 2. Изучување и совладување на вокални или инструментални дела, читање "а виста" 3. Полагање продукција (дело кое не се свири на испит) Соло песна или Арија 4. Програм за испит: - Став од концерт или соната; - Виртуозна композиција			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација, представување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1	Ред.б рој	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната музичка литература за сите музички инструменти и соло-пеење,предвидена за изведба со корепетитор во својата завршна фаза или во фазата на подготовка на делото.Изборот на делата зависи од педагошката оправданост,можностите и афинитетот на секој студент индивидуално.			
		2.				
		3.				
22.2	Дополнителна литература					
	Ред.б	Автор	Наслов	Издавач	Година	

	рој				
	1.				
	2.				
	3.				

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ ОД ЧЕТВРТА ГОДИНА

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Пијано 7			
2.	Код	1К007			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Пијано			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Четврта година / седми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	6
8.	Наставник	Проф. м-р Катерина Костадиновска-Гелебешева, проф. м-р Зоран Пехчевски, проф. д-р Марија Гошевска, проф. д-р Ана Гацева, проф. д-р Нина Костова, вонр. проф. д-р Кристина Светиева, вонр. проф. м-р Марија Вршкова, вонр. проф. м-р Елена Атанасовска – Ивановска, вонр. проф. м-р Сара Пројковска, вонр. проф. м-р Кристијан Каровски, доц. м-р Дино Имери			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Пијано б			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Сеопфатно развивање и усовршување на целиот комплекс на професионални знаења и вештини за непречено владеење со инструментот и оспособување за самостојна професионална дејност како солист, камерен музичар или музичар во оркестар.Стекнување на сознанија за карактеристиките и интерпретацијата на различните музички стилови, форми и жанри. Поставување на темелите на професионалната квалификација за настава по инструментот, преку примената на специфичната методологија и дидактика во процесот на изучување на репертоарот.				
11.	Содржина на предметната програма: Систематско развивање на техниката и интерпретацијата преку работа и изведба на дела од различни музички стилови и форми. Избор на дела индивидуално прилагоден на техничките и музичките потреби на секој студент. Активирање и развивање на сите способности на студентот: слушна претстава и контрола, ритам и чувство за време, меморирање, концентрација и внимание, доживување. Јасно препознавање, разбирање и изразување на формата, идејно-емотивната содржина и карактерот на делата кои што се изведуваат. Разнообразност и квалитет на звукот, природно фразирање, интонација, јасна и осмислена артикулација, осмисленост и убедливост на интерпретацијата, развој на емоционалната сфера и творечката фантазија. Правилна организација на целокупниот изведувачки апарат. Стекнување сознанија за дидактичките постапки при изучување на композициите и оспособување за правилна самостојна работа. Подготовка за настапување. Изведувачка пракса преку јавни настапи со кои студентите се стекнуваат со практични изведувачко-сценски искуства.				
12.	Методи на учење: Индивидуална интерактивна работа со студентот, практична демонстрација, дискусија, изведувачка пракса, консултации, самостојна работа.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 x 30 = 180 часови			

14.	Распределба на расположивото време	30 + 150 = 180 часови			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	/	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/	
		16.2.	Самостојни задачи	/	
		16.3.	Вежбање	150 часови	
17.	Начин на оценување – нумеричко				
	17.1.	Тестови		/	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		/	
	17.3.	Активност и учество		10 бодови	
	17.4	Завршен испит		90 бодови	
18.	Критериумиза оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	Не положил		
		од 51 до 100 бода	Положил		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	1. Редовност на настава. 2. Настап на најмалку една продукција со програма што се презентира на завршниот(дипломски) испит. 3. Програмата се изведува напамет			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		7. На располагање е целокупната инструктивна и уметничка литература за соодветниот инструмент од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата и програмата се прави за секој студент индивидуално, во зависност од педагошката оправданост и од неговите технички и музички способности и афинитети .			
		2.			
		3.			
	22.2.	Дополнителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		7.			
		2.			
3.					

Прилог бр.3	Предметна програма од прв циклус на студии
-------------	--

1.	Наслов на наставниот предмет	Камерна музика 7			
2.	Код	1С107			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Гитара, Флејта, Обоа, Кларинет, Саксофон, Фагот, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Четврта година / седми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	Проф. м-р Катерина Костадиновска-Гелебешева, проф. м-р Зоран Пехчевски, проф. д-р Марија Ѓошевска, проф. д-р Ана Гацева, проф. д-р Нина Костова, вонр. проф. д-р Кристина Светиева, вонр. проф. м-р Марија Вршкова, вонр. проф. м-р Елена Атанасовска – Ивановска, вонр. проф. м-р Сара Пројковска, вонр. проф. м-р Кристијан Каровски, доц. м-р Дино Имери			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Камерна музика 6			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на професионални знаења преку учество во разни камерни состави насочено кон развивање на чувството за ансамблово музицирање и комплетно заокружување на профилот музичар-изведувач. Продлабочување на уметничката интерпретација и проширување на репертоарот. Развивање и негување на музичкиот вкус и музикалност. Познавање на различните стилови на интерпретација преку релевантна литература од различни музички епохи и стилови, за различен вид на состав, од дуо до октет. Способност за меѓусебна комуникација и за меѓусебно прилагодување и координирање на начинот на свирење. Способност за брзо учење на партитуриите и свирење a vista.				
11.	Содржина на предметната програма: Внимателно формирање на камерните состави врз основа на познавањето на индивидуалните способности на студентите. Избор на соодветна литература прилагодена на техничките и музичките потреби на студентите. Совладување на основните елементи на камерната музика: интонација, заедничко музицирање, звучна избалансираност, тонско и динамичко нијансирање, ритмичка ускладеност, фразирање, артикулација, агогика. Развивање на стилската интерпретација. Развивање на способностите за слушање, доживување и соработка со останатите членови од ансамблот. Ускладеност во рамките на секциите, урамнотеженост на секциите во рамките на целината. Изведувачка пракса во форма на јавни настапи, преку кои што камерните состави ќе се здобијат со практични изведувачко-сценски искуства.				
12.	Методи на учење: Групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, изведувачка пракса, самостојна работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ECTS x 30 = 90 часови			
14.	Распределба на расположивото време	15+75=90			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	15 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови	
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови	
		16.3.	Домашно учење -вежбање	75 часови	
17.	Начин на оценување - Нумеричко				

	17.1.	Тестови				/
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)				/
	17.3.	Активност и учество				10 бодови
	17.4	Завршен испит				90 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода				5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода				6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода				7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода				8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода				9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода				10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	1. Редовност на наставата 2. Настап на најмалку една продукција 3. Програмата за завршниот испит мора да содржи: ✓ Една или повеќе композиции со вкупно времетраење од најмалку 15 минути.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната литература за камерни состави од сите видови и од сите музички стилови и форми. Изборот на делата и програмата се прави за секој камерен состав поединечно, во зависност од педагошката оправданост, како и од техничките и музичките способности и афинитети на студентите вклучени во составот.			
		2.				
	3.					
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
3.						

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на наставата по клавишни инструменти 3
2.	Код	1K203
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Пијано, Хармоника
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно -	Факултет за музичка уметност-Скопје

	институт, катедра, оддел)				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Четврта година / седми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	Проф.д-р Ана Гацева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Методика на наставата по клавишни инструменти 2			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметната програма има за цел да ги запознае студентите со основните цели и задачи на методиката за клавишни инструменти како наука и да ги воведо во педагошкиот процес преку активни познавања на педагогијата за пијано и хармоника. Преку оваа предметна програма студентите треба да се оспособат за самостојно планирање, подготовка, организирање и практично изведување на наставата по пијано и хармоника во музичко образовните институции во Р. Македонија.				
11.	Содржина на предметната програма: Историски преглед на развојот на педагогијата за клавишни инструменти. Специфики на почетната настава за клавишни инструменти. Преглед на актуелните методи и пристапи во однос на почетната обука во наставата за клавишни инструменти. Музичките способности и нивниот развој во текот на наставата за клавишни инструменти. Негување на самостојноста во работата на ученикот. Форми на изведување и организација на наставниот час. Изведување на практична настава со ученици - почетници.				
12.	Методи на учење:предавања, анализа на примери од педагошката практика, дискусии околу педагошките проблеми, практична работа со ученици почетници, анализа на часовите со учениците, подготовка на завршен концерт со учениците, учење дома.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 x 30 = 120 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30 + 90 = 120 часови			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		
		16.2.	Самостојни задачи		
		16.3.	Домашно учење – задачи	90 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			
	17.3.	Активност и учество			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	За потпис: - редовно посетување на наставата (не повеќе од 4			

		отсуства) <u>За полагање завршен испит:</u> - познавање на обработените теми од предавањата и посочената литература - резултати од изведувањето на практична настава по пијано и хармоника со ученици – почетници				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		17.	Т. Светиев	Авторизирани предавања за предметот: Методика на наставата по клавишни инструменти 3		2006
		18.	Е. М. Timakin	Klavirska pedagogija	Naklada J. Zlatar -Zagreb	1998
		19.	J. Zlatar	Klavirska pedagogija	Naklada J. Zlatar -Zagreb	1982
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	М. Куртева	Методика на клавирното обучение	София	1994
		2.	А. Стоянов	Методика на обучението по пиано	Наука и изкуство - София	1968
	3.	Д. Шобајич	Темељи савременог пијанизма	Светови – Нови Сад	2002	

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Историја на пијанизмот 1			
2.	Код	1K501			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Пијано, Хармоника			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Четврта година / седми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	Проф. д-р Ана Гацева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			

10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на предметот историја на пијанизмот е да ги подготви студентите да умеат да направат синтеза во областа на дејноста на композиторите, педагозите и изведувачите кои оставиле значаен белег во историјата на пијанизмот. Ваквата синтеза претставува основна нитка на целата содржина на овој предмет. Воедно, се разгледуваат и анализираат основните законитости на музичките стилови, големите мајстори (композитори, интерпретатори и педагози) и се врши анализа и компарација на интерпретацијата на делата од страна на врвни пијанисти.			
11.	Содржина на предметната програма: Проблеми од историјата и теоријата на пијанистичката интерпретација; еволуција на клавишните инструменти; француската клавирска школа 17-18 век, Купрен и Рамо (најпознати клавсенисти); национални клавирски школи; Ј.С. Бах и познати изведувачи; виенски класицизам- Моцарт, Хајдн, Бетовен, особености на композиторскиот јазик- интерпретација на дела од класицизмот.			
12.	Методи на учење: предавање, интерактивна настава, практична работа, консултации, самостојно учење и домашни задачи.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 x 30 = 90		
14.	Распределба на расположивото време	30 + 5 + 10 + 15 + 30 = 90		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	30 часови
		15.2.	Вежби (аудиториски), семинари, тимска работа	5 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часови
		16.2.	Самостојни задачи	15 часови
		16.3.	Домашно учење	30 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	Вежби (аудиториски), семинари, тимска работа	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	Проектни задачи	
	17.3.	Активност и учество		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	-Предадени три семинарски труда и јавно одбранет барем еден семинарски труд во текот на семестарот - не повеќе од 4 отсуства од наставата		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација		
22.	Литература			

		Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.		А. Алексеев,	История фортепианного искусства, ч. 1-2,	МузБика	1982
	2.		H. Schonberg	The great pianists	Victor Gollancz Ltd	1964
		Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.		H. Schenker	The art of performance	University Press, Oxford	1965
	2.		A. Gaceva	Pijanisticki tehniki..	Bigoss dooel skopje	2008
	3.		Kochevitsky, George,	The art of piano playing: A scientific approach	Summy-Birchard Co., EvanstoN	1967

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Корепетиција-практика 3				
2.	Код	1K413				
3.	Студиска програма	Задолжителен: Пијано				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година/семестар	Четврта година/седми семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5	
8.	Наставник	Вонр. проф. м-р Марија Вршкова Вонр. проф. д-р Елена Атанасовска-Ивановска Вонр. проф. м-р Сара Пројковска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по корепетиција – практика 2				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Наставата по корепетиција има за цел да го подготви студентот-пијанист за практична дејност во својство на пијано придружник на солист –инструменталист односно солист-пејач на концертен подиум а исто така како корепетитор во опера, филхармонија, на радио, телевизија и во педагошките институции.					
11.	Содржина на предметната програма: Вокална придружба и оперско-корепетиторска дејност во која се изучуваат соло песни за глас и пијано како и оперски дела со клавирски извод. Инструментална придружба и корепетиторска дејност со инструменталист, во која се изучува литература за гудачки и дувачки инструменти со придружба на пијано. Вештина да се придружува ”а виста”.					

12.	Методи на учење: Индивидуална интерактивна работа со студентот, практична демонстрација, изведувачка пракса, самостојна работа.				
13.	Вкупен расположив фонд на време		5x30=150 часови		
14.	Распределба на расположивото време		30+115+5=150 часови		
15.	Форми на наставните активности		15.1	Предавања-практична настава	30 часови
			15.2	Вежби (аудиторски), семинари, тимска работа	/ часови
16.	Други форми на активности		16.1	Проектни задачи	/ часови
			16.2	Самостојни задачи	115 часови
			16.3	Домашно учење	5 часови
17.	Начин на оценување - Нумеричко				
	17.1.	Тестови	/ бодови		
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	/ бодови		
	17.3.	Активност и учество	20 бодови		
17.4.	Завршен испит	80 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		1. Редовност на настава 2. Изучување и совладување на вокални или инструментални дела, читање "а виста" 3. Полагање продукција (дело кое не се свира на испит) Соло песна, Арија или виртуозна композиција 4. Програм за испит: - Став од концерт или соната; - Виртуозна композиција		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоevaluација, представување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.		
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	22.1	Ред.б	Автор	Наслов	Издавач

	рој				
	1.	На располагање е целокупната музичка литература за сите музички инструменти и соло-пееше,предвидена за изведба со корепетитор во својата завршна фаза или во фазата на подготовка на делото.Изборот на делата зависи од педагошката оправданост,можностите и афинитетот на секој студент индивидуално.			
	2.				
	3.				
22.2	Дополнителна литература				
	Ред.б рој	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.				
	2.				
	3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Пијано 8			
2.	Код	1K008			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Пијано			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Четврта година / осми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	6
8.	Наставник	Проф. м-р Катерина Костадиновска-Гелебешева, проф. м-р Зоран Пехчевски, проф. д-р Марија Гошевска, проф. д-р Ана Гацева, проф. д-р Нина Костова, вонр. проф. д-р Кристина Светиева, вонр. проф. м-р Марија Вршкова, вонр. проф. м-р Елена Атанасовска – Ивановска, вонр. проф. м-р Сара Пројковска, вонр. проф. м-р Кристијан Каровски, доц.м-р Дино Имери			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Пијано 7			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Сеопфатно развивање и усовршување на целиот комплекс на професионални знаења и вештини за непречено владеење со инструментот и оспособување за самостојна професионална дејност како солист, камерен музичар или музичар во оркестар.Стекнување на сознанија за карактеристиките и интерпретацијата на различните музички стилови, форми и жанри. Поставување на темелите на професионалната квалификација за настава по инструментот, преку примената на специфичната методологија и дидактика во процесот на изучување на репертоарот.				
11.	Содржина на предметната програма: Систематско развивање на техниката и интерпретацијата преку работа и изведба на дела од различни музички стилови и форми. Избор на дела индивидуално прилагоден на техничките и музичките потреби на секој студент. Активирање и развивање на сите способности на студентот: слушна претстава и контрола, ритам и чувство за време, меморирање, концентрација и внимание, доживување. Јасно препознавање, разбирање и изразување на формата, идејно-емотивната содржина и карактерот на делата кои што се изведуваат. Разнообразност и квалитет на звукот, природно фразирање, интонација, јасна и осмислена артикулација, осмисленост и убедливост на интерпретацијата, развој на емоционалната сфера и творечката фантазија. Правилна организација на целокупниот изведувачки апарат. Стекнување сознанија за дидактичките постапки при изучување на композициите и оспособување за правилна самостојна работа. Подготовка за настапување. Изведувачка пракса преку јавни настани				

	со кои студентите се стекнуваат со практични изведувачко-сценски искуства.			
12.	Методи на учење: Индивидуална интерактивна работа со студентот, практична демонстрација, дискусија, изведувачка пракса, консултации, самостојна работа.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 x 30 = 180 часови		
14.	Распределба на расположивото време	30 + 150 = 180 часови		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/
		16.2.	Самостојни задачи	/
		16.3.	Вежбање	150 часови
17.	Начин на оценување – нумеричко			
	17.1.	Тестови		/
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		/
	17.3.	Активност и учество		10 бодови
	17.4	Завршен испит		90 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	1. Редовност на настава. 2. Настап на најмалку една продукција со програма што се презентира на завршниот(дипломски) испит неизведена на испитот по Пијано 7. Настап на најмалку една продукција. 3. Програмата за завршниот испит мора да содржи: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Концерт (композиција) за пијано и оркестар ✓ Рецитал во траење од минимум 45 минути со следнава содржина: <ul style="list-style-type: none"> • Позначајна полифона композиција (оригинал или транскрипција) 		

		<ul style="list-style-type: none"> • Соната од Л.В.Бетовен • Композиција по избор од периодот на романтизмот • Композиција по избор од периодот на XXили XXI век • Virtuозна концертна етида <p>4. Програмата се изведува напамет</p>				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самосвалуација, претставување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		8. На располагање е целокупната инструктивна и уметничка литература за соодветниот инструмент од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата и програмата се прави за секој студент индивидуално, во зависност од педагошката оправданост и од неговите технички и музички способности и афинитети .				
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		8.				
		2.				
3.						

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Камерна музика 8			
2.	Код	1C108			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Гитара, Флејта, Обоа, Кларинет, Саксофон, Фагот, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Четврта година / осми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	Проф. м-р Катерина Костадиновска-Гелебешева, проф. м-р Зоран Пехчевски, проф. д-р Марија Ѓошевска, проф. д-р Ана Гацева, проф. д-р Нина Костова, вонр. проф. д-р Кристина Светиева, вонр. проф. м-р Марија Вршкова, вонр. проф. м-р Елена Атанасовска – Ивановска, вонр. проф. м-р Сара Пројковска, вонр. проф. м-р Кристијан Каровски, доц. м-р			

		Дино Имери		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Камерна музика 7		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на професионални знаења преку учество во разни камерни состави насочено кон развивање на чувството за ансамблово музицирање и комплетно заокружување на профилот музичар-изведувач. Продлабочување на уметничката интерпретација и проширување на репертоарот. Развивање и негување на музичкиот вкус и музикалност. Познавање на различните стилови на интерпретација преку релевантна литература од различни музички епохи и стилови, за различен вид на состав, од дуо до октет. Способност за меѓусебна комуникација и за меѓусебно прилагодување и координирање на начинот на свирење. Способност за брзо учење на партитурите и свирење a vista.			
11.	Содржина на предметната програма: Внимателно формирање на камерните состави врз основа на познавањето на индивидуалните способности на студентите. Избор на соодветна литература прилагодена на техничките и музичките потреби на студентите. Совладување на основните елементи на камерната музика: интонација, заедничко музицирање, звучна избалансираност, тонско и динамичко нијансирање, ритмичка ускладеност, фразирање, артикулација, агогика. Развивање на стилската интерпретација. Развивање на способностите за слушање, доживување и соработка со останатите членови од ансамблот. Ускладеност во рамките на секциите, урамнотеженост на секциите во рамките на целината. Изведувачка пракса во форма на јавни настапи, преку кои што камерните состави ќе се здобијат со практични изведувачко-сценски искуства.			
12.	Методи на учење: Група интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, изведувачка пракса, самостојна работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ECTS x 30 часови = 90 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15+75 = 90		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	15 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови
		16.3.	Домашно учење -вежбање	75 часови
17.	Начин на оценување - Нумеричко			
	17.1.	Тестови		/
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		/
	17.3.	Активност и учество		10 бодови
	17.4	Завршен испит		90 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	1. Редовност на наставата 2. Настап на најмалку една продукција		

		3. Програмата за завршниот испит мора да содржи: ✓ Една или повеќе композиции со вкупно времетраење од најмалку 15 минути.					
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски					
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самовалуација, претставување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.					
22.	Литература						
	22.1.	Задолжителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	На располагање е целокупната литература за камерни состави од сите видови и од сите музички стилови и форми. Изборот на делата и програмата се прави за секој камерен состав поединечно, во зависност од педагошката оправданост, како и од техничките и музичките способности и афинитети на студентите вклучени во составот.				
		2.					
	3.						
	22.2.	Дополнителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.					
		2.					
3.							

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на наставата по клавишни инструменти 4			
2.	Код	1K204			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Пијано, Хармоника			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност-Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Четврта година / осми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	Проф.д-р Ана Гацева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Методика на наставата по клавишни инструменти 3			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметната програма има за цел да ги запознае студентите со основните цели и задачи на методиката за клавишни инструменти како наука и да ги воведо во педагошкиот процес преку активни познавања на педагогијата за пијано и хармоника. Преку оваа предметна програма студентите треба да се оспособат за самостојно планирање, подготовка, организирање и практично изведување на наставата по пијано и хармоника во музичко образовните институции во Р. Македонија.				
11.	Содржина на предметната програма: Историски преглед на развојот на педагогијата за клавишни инструменти. Специфики на почетната настава за клавишни инструменти. Преглед на актуелните методи и пристапи во однос на почетната обука во наставата за				

	клавишни инструменти. Музичките способности и нивниот развој во текот на наставата за клавишни инструменти. Негување на самостојноста во работата на ученикот. Форми на изведување и организација на наставниот час. Изведување на практична настава со ученици - почетници.				
12.	Методи на учење:предавања, анализа на примери од педагошката практика, дискусии околу педагошките проблеми, практична работа со ученици почетници, анализа на часовите со учениците, подготовка на завршен концерт со учениците, учење дома.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 x 30 = 120 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30 + 90 = 120 часови			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		
		16.2.	Самостојни задачи		
		16.3.	Домашно учење – задачи	90 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			
	17.3.	Активност и учество			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		<u>За потпис:</u> - редовно посетување на наставата (не повеќе од 4 отсуства) <u>За полагање завршен испит:</u> - познавање на обработените теми од предавањата и посочената литература - резултати од изведувањето на практична настава по пијано и хармоника со ученици – почетници		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
20.	Т. Светиев	Авторизирани предавања за предметот: Методика на наставата по клавишни инструменти 4		2006	

		21.	E. M. Timakin	Klavirska pedagogija	Naklada J. Zlatar -Zagreb	1998
		22.	J. Zlatar	Klavirska pedagogija	Naklada J. Zlatar -Zagreb	1982
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	М. Куртева	Методика на клавирното обучение	София	1994
		2.	А. Стоянов	Методика на обучението по пиано	Наука и изкуство - София	1968
3.	Д. Шобајич	Темељи савременог пијанизма	Светови – Нови Сад	2002		

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Историја на пијанизмот 2				
2.	Код	1K502				
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Пијано, Хармоника				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година /семестар	Четврта година / осми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3	
8.	Наставник	Проф.д-р Ана Гацева				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Историја на пијанизмот 1				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на предметот историја на пијанизмот е да ги подготви студентите да умеат да направат синтеза во областа на дејноста на композиторите, педагозите и изведувачите кои оставиле значаен белег во историјата на пијанизмот. Ваквата синтеза претставува основна нитка на целата содржина на овој предмет. Воедно, се разгледуваат и анализираат основните законитости на музичките стилови, големите мајстори (композитори, интерпретатори и педагози) и се врши анализа и компарација на интерпретацијата на делата од страна на врвни пијанисти.					
11.	Содржина на предметната програма: Виртуози на првата половина на 19 век; западно-европски пијанизам; Шуман, Шопен, Лист- творештво, особини на стилот и педагошка работа; Брамс и творештво. Француската школа; Сен Санс, Франк, Дебиси, Равел; музика за пијано на 20 век, технички иновации и проблеми на интерпретација; пијанизмот во Русија, дела и втемелување на руската пијано школа и руската педагогија, браката Рубинштајн, Чајковски; Рахмањинов, Скрјабин; Прокофјев; споредбена анализа на дела и пијанистички школи и пристапи; познати современи пијанисти, анализа на изведби и интерпретативски стилови.					
12.	Методи на учење: предавање, интерактивна настава, практична работа, консултации, самостојно учење и домашни задачи					
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 x 30 = 90				
14.	Распределба на	30 + 5 + 10 + 15 + 30 = 90				

	расположивото време					
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	30 часови		
		15.2.	Вежби (аудиториски), семинари, тимска работа	5 часови		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часови		
		16.2.	Самостојни задачи	15 часови		
		16.3.	Домашно учење	30 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	60 бодови			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	30 бодови			
	17.3.	Активност и учество				
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		-Предадени три семинарски труда и јавно одбранет барем еден семинарски труд во текот на семестарот - не повеќе од 4 отсуства од наставата			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	А. Алексеев,	История фортепианного искусства, ч. 1-2,	Музѝка	1982
		2.	H. Schonberg	The great pianists	Victor Gollancz Ltd	1964
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	H. Schenker	The art of performance	University Press, Oxford	1965
2.		A. Gaceva	Pijanisticki tehniki..	Bigoss dooel	2008	

					skopje	
		3.	Kochevitsky, George,	The art of piano playing: A scientific approach	Summy- Birchard Co., Evanston	1967

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Корепетиција-практика 4				
2.	Код	1K414				
3.	Студиска програма	Задолжителен: Пијано				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година/семестар	Четврта година/осми семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5	
8.	Наставник	Вонр. проф. м-р Марија Вршкова Вонр. проф. д-р Елена Атанасовска-Ивановска Вонр. проф. м-р Сара Пројковска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по корепетиција – практика 3				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Наставата по корепетиција има за цел да го подготви студентот-пијанист за практична дејност во својство на пијано придружник на солист –инструменталист односно солист-пејач на концертен подиум а исто така како корепетитор во опера, филхармонија, на радио, телевизија и во педагошките институции.					
11.	Содржина на предметната програма: Вокална придружба и оперско-корепетиторска дејност во која се изучуваат соло песни за глас и пијано како и оперски дела со клавирски извод. Инструментална придружба и корепетиторска дејност со инструменталист, во која се изучува литература за гудачки и дувачки инструменти со придружба на пијано. Вештина да се придружува ”а виста”.					
12.	Методи на учење: Индивидуална интерактивна работа со студентот, практична демонстрација, изведувачка пракса, самостојна работа.					
13.	Вкупен расположив фонд на време	5x30=150 часови				
14.	Распределба на расположивото време	30+115+5=150 часови				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-практична настава		30 часови	
		15.2	Вежби (аудиторски), семинари, тимска работа		/ часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи		/ часови	
		16.2	Самостојни задачи		115 часови	
		16.3	Домашно учење		5 часови	
17.	Начин на оценување - Нумеричко					
	17.1.	Тестови		/ бодови		

	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		/ бодови		
	17.3.	Активност и учество		20 бодови		
	17.4.	Завршен испит		80 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		1. Редовност на настава 2. Изучување и совладување на вокални или инструментални дела, читање "а виста" 3. Полагање продукција (дело кое не се свири на испит) Соло песна, Арија или виртуозна композиција 4. Програм за испит: - Став од концерт или соната; - Виртуозна композиција или циклус соло - песни			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација, представување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1	Ред.б рој	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната музичка литература за сите музички инструменти и соло-пеење,предвидена за изведба со корепетитор во својата завршна фаза или во фазата на подготовка на делото.Изборот на делата зависи од педагошката оправданост,можностите и афинитетот на секој студент индивидуално.			
		2.				
		3.				
	22.2	Дополнителна литература				
	Ред.б рој	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1.					
	2.					
	3.					

